

CHEM QUYNH THANG SAU

KIM-VŨ

*..Hôm nay anh vui lắm
Bởi nắng nay lạc quan
Bởi mưa xuân tươi thắm
Đang đến khắp nhân gian..*

Một buổi sáng thàng sau, trời nắng đẹp, Chông tới nhien nhien đến bên cầu thơ mai chang nài sang tác thơ lâu lắm. Bên cầu thơ trong một bài thơ rất giản dị, chang viết khi ở bên Diem, chang cũng không nhớ vào khoảng thời gian nào của năm. Chang coi một trí nhớ rất toả, và với bôic nĩ của thời gian, cái trí nhớ nòi lại càng trôi nên te hai. Thế những trong chang vẫn nững lại những xúc cảm đều đặn thơ thời của những phút giây thanh tịnh luận lờu giữa các te baid, và chang vẫn con coi te nhieu nôiic vai câu này nôi trong những bài thơ mai chang nài nôiic nôiic hoặc tới sang tạo ra. Phải chăng vì vậy mà thi ca vẫn coi một chơi nững cao quý trong nôi sống con ngôi, dù rằng nhà thơ chẳng bao giờ coi te tôi nuôi sống nôiic nhieu tinh chất của tim ơc mình trải ra trên trang giấy?

Về phần Chông, chang không muốn lại nhà thơ, ơc cái nghĩa một nghề kiếm sống. Chang làm thơ hoàn toàn với tính cách tại tại và chẻ làm khi cảm hứng nài nên tràn nài trong hồn chang. Nhờ bài

thơ mai Diem nài gọi hững cho chang, vào lúc nào nh?

Dù sao, khi bên cầu thơ bình thường nhớ lời nôi nôi chit nên với Chông không biết vì duyên cớ gì, thì chang vẫn lại coi cảm tưởng nhớ chung với nôiic sang tác xong, ngay buổi sáng nay, tại căn phòng này, khi nhìn qua cửa sổ ra ánh nắng mai vàng tươi trải chan hòa trên những lá cây non và trên bờ ruộng quiet với vàng nài troic lờu của một căn nhà có Chang cảm thấy nài biết thích thú vì cái ý nghĩ cho rằng cái tôi thơ của chang cũng mỗi mỗi trôi mất nhờ chính ánh nắng hôm nay, cũng hiện hữu nhờ chính giây phút này, và Diem cũng vẫn ở trong chang năm tháng nhờ khi chang lần nài tiên viết lên bên cầu thơ nôi trong một cảm hứng nào, bao giờ chang cũng không con nhieu nôi.

Hôm trước, một ơng chui hỏi của Chông ngoài Hà Nội viết thơ vào, coi gọi lời thăm và hỏi chang "bao giờ xây dựng với coi Diem". Chang hỏi sống, rồi chit nhieu ra và măm côi. Chang nài bao giờ tâm sõi với ơng về chuyen này nài nh? All nung rồi, chang nài kể cho ơng nghe về bôa ain một mình bên Hà Tây một buổi chiều mưa xuân mát lạnh, khi chang con nạng ơc thăm ơng ngoài ấy, cách này nài gần hai năm rồi. Ơng già te mai tinh. Những mai chẻ chang sẽ không trải lời nôiic ơng về nien này. Biết nôi làm sao nh? Chui ơi, ơng già của nạng

khỏi làm. Ông ấy nói nói thảng với cháu rằng cháu là con người mơ mộng viễn vông, không làm sao coi thể lo toan bả bực nói coi Diêm diêm kiểu của ông ấy nữa. Ông ấy nói: “Nổi bao giờ tôi chết thì sẽ hay. Chối mãi anh thì tôi không bao giờ chấp nhận. Diêm của tôi nữa coi phải nhé cho bắt coi ai.” Diêm “của ông ấy”. Lại chớ!

Thế những cháu không thay nổi nước, chửi ai. Cháu cũng vẫn sẽ là tô mô nhỏ hỏi nào nên giờ. Và cháu cũng chẳng mong ông ấy chết nữa. Cái thời khai khai vọng vọng rồi cháu nữa nữa lại sau lưng. Mỗi người coi một tuổi trôi. Ông ấy cũng vậy thôi. Chờ coi nhiều cháu vẫn chờ hiểu vì sao cái tình cha con lại coi thể gần bởi kỳ cục nên thế. Với ông ta qua rồi thì khi Diêm con là một cô bé và ông nữa nữa hết tình thông vào cô gái rồi, tổng nhớ trên rồi nay không con cái gì nữa kể nữa. Ông sẽ khi Diêm lấy chồng thì ông sẽ coi hôn hiu quanh, lui lui một thân trong cái nhà trống rỗng.

Chồng hiểu nói khoả tâm của Diêm. Và chàng hoàn toàn thông cảm. Ông gia chứ coi một mình nàng. Mỗi người ở cái nhà tuổi ấy mà coi cảm giác bị bỏ rồi thì rồi sống coi lại nhà nguic. Giai nhớ ở phòng Tây thì người ta nữa nữa ông ta vào viện dưỡng lão, mãi ra sao thì ra. Thế những ông lại ở Việt Nam, mà Diêm thì lại là một cô gái Việt Nam toàn hảo, và Chồng càng yêu quý nàng hơn cũng vì nước tính hy sinh không bỏ bên rồi.

Coi những lần, trong những buổi thì chơi với nhau, giữa lúc nắng ấm yên,

giữa lúc hai người đang ngây ngất trong niềm vui tiên cảnh, nốt nhiên Diêm trầm hẳn nét mặt lại rồi nói với Chồng, giọng tàn nhẫn: “Thôi anh lấy với tôi!” Chồng ngơ ngàng. Chẳng không chờ rồi một câu nói nhỏ thế trong những khung cảnh ấy. Năm ba thất khôi hiểu. Và sau một thoáng phân vân, chàng như thấm, làm sao anh coi thể lấy với nước hai em, khi em còn ở bên anh, khi em chớ coi ai khác trong trái tim thanh khiết. Những chàng nữa không nói ra nữa rồi với nàng. Về sau này Chồng mới hiểu ra, Diêm không bao giờ nói tới bởi người cha trong niềm cô quạnh, dư cái tính ích kỷ của ông nữa trôi thanh gần nhờ bệnh hoạn. Thế nên, dư nàng yêu Chồng tha thiết, mà chính bởi vì nàng yêu chàng tha thiết, nàng không muốn chàng phải ràng buộc với nàng vì cái nghịch cảnh mà nàng không thể rời bỏ nước, vì những niềm vui mà nàng không thể không tới. Đó nhiên là nàng không bao giờ mong cho ông gia chết thì nữa nàng nước tôi do xây dựng hành phúc cho riêng mình. Nữa nữa, khi yêu cuồng nhiệt, người ta coi thể bắt kể nên mỗi thời khác trên rồi. Thế những Diêm coi quái nhiều nhận ai nữa coi thể nghĩ nên, dư chớ trong một giây, một cái gì bắt nhận nhờ cái chết của người cha gia mà nàng thông suốt tới nghiệp. Mà khoả thay, trong cái thời nữa vẫn mình này, những người gia thông sống rất dài. Coi khi cái vai chúc năm qua nữa những người làm cảm lại nữa vẫn chờ nên số cho.

Mai nữa hai ba chục năm thì Chồng của nàng sẽ ra sao? Chẳng còn những nhu cầu bình thường của một người đàn ông, và cũng cần coi một toà ấm nữa vùn vập. Nói hỏi chàng chẻ riêng của nàng thì thật vô lý và ích kỷ.

Diêm nữa suy nghĩ rất nhiều và rất lung về chuyện này. Nàng nữa phải trải qua những cơn đau xé nỗi nỗi đau tâm can, và rồi cuối cùng nàng cũng vẫn phải nói ra ý nghĩ của nàng với chàng, dù nói coi trải hạn với ước muốn sâu kín trong nàng. May sao, lần nào Diêm nữa cặp nên chuyện này thì Chồng cũng gắt sữ, bảo chàng sẽ sẵn sàng nữa nàng, chàng chừa coi gì với vai Chồng vẫn là một con người lạc quan. Và người lạc quan nữa ước như nghĩa nhờ thế nào nữa? Chồng màm cõi ngoài lại một lần, chàng nữa nói nữa nói trong một cuốn truyện vui nữa Anh, người ta như nghĩa người lạc quan là một người nữa trông mong lấy với, và người bị quan là người lạc quan sau khi nữa lấy với rồi. Và chàng nữa màm cõi ngoài hỏi nàng, vậy em muốn anh là người lạc quan hay người bị quan hỏi Diêm? Nàng nữa cười. Oí tiếng cười của nàng, tiếng cười ngồng nữa thời gian, ấm vang trong chàng niềm vui bất tận.

Hôm nay anh vui lắm ..

Coi tiếng ríu rít ngoài cõi ngoài Một nữa chim sẽ nữa nói chuyện với nhau trên sỏi đầy nữa đàn tơi ngoài nữa ông vào cần nhà coi Chúng coi gì vui thế? Hình nữa lúc nào chúng cũng vui nữa. Chúng thuộc loài lạc quan, dù nữa coi nữa.

Không hiểu sao Chồng lại nghĩ chúng là một cặp với chông chòi không phải là be bần. Chồng thích nghe tiếng chim ríu rít, vì nói gọi cho chàng giọng nói của Diêm. Giọng nàng cũng vui với tới tận nhờ tiếng chim vậy. Và nữa mặt nàng cũng nâu và tinh anh nhờ hình ảnh nữa chim sẽ ngoài kia. Chồng nữa gọi nàng là con chim sẽ của chàng. Chim sẽ thôi. Chẳng cần những n thời kiểu sa nhờ hoa mĩ, sơn ca, hoàng yến. Bình thường mà gần gũi. Nói nữa nhiều Chồng ỏ thích. Nói là "gout" của chàng.

Dĩ nhiên Diêm của Chồng không phải là một con chim sẽ mà là một con người, và lại là một người con gái coi hiểu. Thế mỗi phớt tập vẫn nữa Chẻ coi con người mỗi coi làm vẫn nữa Và vẫn nữa của con tim là một trong những vẫn nữa nhờ nhờ nhất, gay cần nhất, khấn bạch nhất mà con người nữa tôi nhất ra cho mình. Không coi gì nữa ngạc nhiên khi nữa coi biết bao nhiêu người nữa loãn vì trải tim rồi màm. Cũng nữa coi những lần Chồng tới mình sẽ nữa lần vì Diêm, vì cái gut màm chàng không coi khai năng thao gôi trong quan hệ nữa với nàng. Và dĩ nhiên là Diêm con khôn nữa hôn cái chàng nữa kia. "*Nhiều lúc thần kinh căng thẳng, em tưởng là em có thể phát điên lên được...*": Nữa coi lần Diêm viết cho chàng nhờ thế khi hai người nữa y táim xa nhau. Nàng với là con người nóng nhiệt, và chẻ coi cái một truyện thông Nông phòng kẹp dài hôn màm ngàn năm mỗi

còn thế giới này rồi ở trong mỗi nơi kiếm
chéan toàn đưkhaimong manh.

Dư sao, không hiểu do ãu, cái hai
cũng vẫn vòit qua ãoic mỗi cơn thời
thạch gian nan, và mỗi máy năm qua
rồi, vẫn giới ôic tình yêu ãm thấm
thiệt tha nhờ buoi ban ãu. Những kinh
nghiêm sống giới ãađay cho Chõng tinh
thần trầm tónh, vàchang ãađay ra ràng,
những tởng quan tâm thõic chãng qua la
duyên nõi ba sinh cái Nõi của Diẽm ãoĩ
võĩ ờng bóic con đay, vàduyên của ãng
ñoĩ võĩ chang con ãm thấm, dư thời
gian cõi qua ãi, dư mõi năng ãađay phá
pha những thõic thế vàt chất của ãnh
thế ãoĩ nhờ những mõi qua mã hai ngõoĩ
ñãatãng nhau trong suốt cuộc tình.

.. Hôm nay anh vui lắm

Bởi nắng đây lạc quan..

Con gì ãoĩ ãh? Phái rồi, chang con
nhõĩ ãoĩc thêm mõi ãoĩn ãoĩ, dư ãen bại
thì chang ãađay lại quên rồi:

Bởi anh mơ về em

Với thật nhiều vui sướng

Bởi nắng vàng rất ấm

Sưởi hồn anh huy hoàng ..

Tõĩ giay mãchang lan ãu tiên viết
lên những dòng chữ ãoĩ ãay giới ãađay ãađay
uĩa mãu. Những tình yêu của chang và
Diẽm thì không hề xõa cũ Nõi vàĩ huy
hoang nhờ ánh năng ãoĩ ãoĩ sáng nay,
vàĩ ãeĩ rung ãoĩ tiếng ãoĩ chim sẽ ãoĩ,
vàĩ ãeĩ yêu ãađay ãađay ãoĩ Saĩgon mãu
thuõic của hai ngõoĩ.

*Diẽm ơi, chúng mình vẫn có lý do để
mà vui em nhỉ?*

Vãthõa chũĩ vàĩ, chũĩ sẽ ãay Diẽm
thõĩ, dư ãoĩ ngõoĩ ta ãoĩ, ãay võĩ rồi thì
sẽ ãay ãeĩ ãeĩ ãeĩ. Những ãeĩ quan ãoĩc
võĩ Diẽm ãoĩ ãeĩ ãeĩ, ãu ãeĩ tay ạp, hũĩ
ãay ãeĩ mõi ngõoĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
quyñh tởng tởĩ chũĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
sãĩ ãeĩ ãeĩ, thì cũng sống cái ãoĩ,
phái không ãeĩ chũĩ?

CAM ãEĨ của CÕI VUÕ “CHẽn QUYNH THANG SAU”

Hõĩn nay anh vui ãeĩ
Ngày mãĩ anh ãeĩ ãeĩ
Cuõĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Nãĩng chũĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ.

Sao tõi hay ãeĩ ãeĩ
Nhõĩng mõi mõi ãeĩ ãeĩ
Cũĩ ãeĩ ãeĩ Kim-Vũ
Viẽt toãn chũĩ ãeĩ ãeĩ.

Khi yêu nhau tha thiết
Thì cõĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Chẽ hai ngõoĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Chẽ cõĩ hai mãĩ ãeĩ ãeĩ?

Chẽn quyñh vàĩ ãeĩ ãeĩ
Nõĩng bõĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Trõĩ ãeĩ mãĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Thì ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ!

Thẽ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Lãĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Lãĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ
Lãĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ ãeĩ?

KIM VUÕ
(San Jose, California)

Biến Cố Đầu Tiên

VI KHUÊ

Cuối cùng, tôi đã vào được nước Mỹ, cùng với chồng tên Nguyễn Văn Thôi. Gia đình "nó" lo chuyện xoay xở, giấy tờ; còn tôi thì có cái "diện con lai." Dù là được đưa tới thành phố nhỏ Oklahoma với cái phi trường diu hiu buồn bã, tụi tôi cũng mừng húm!

Đến nơi là có ngay nơi ăn chôn ở, chỉ còn ngồi mà chờ được gọi đi nhận việc: tôi, chân bồi bàn tại một quán ăn trưa của người Việt; "nó," chân chùi nhà tại tòa cao ốc 9 tầng vĩ đại nhất của thành phố. Thế cũng mãn nguyện rồi.

Một hôm, nó bảo:

"Ty nè, ở khu nhà con lai này, ai cũng trầm trồ Ty hết, bà già trong văn phòng và mấy tên tóc quăn tí cứ vỗ vai tui nói "vợ mày xinh quá," làm tui bực mình hết sức."

"Ồ... thì trên giấy tờ là vợ chồng chớ sao, nhưng thật ra... *bỏ* đừng có quên nghe!"

"Có quên gì đâu... nhưng, thấy Ty diện áo đầm người ta cho vào, trông đẹp quá, sang quá, tụi nó cứ đi qua đi lại..."

"Thì kệ xác nó. À, Thôi à, tụi mình quen nhau hồi đang học lớp 8, sau đó Thôi đi đâu mất tiêu, còn tui học tới lớp 11, nửa chừng phải bỏ để về ngôi chợ xếp kiếm tiền, hồi đó khổ quá ha!"

"Ừ, hồi đó khổ quá, gạo không có mà ăn, tui bị lòi cổ về làm lơ xe đồ để phụ gia đình nuôi em, có học hành gì thêm nữa đâu. Thế là chữ nghĩa có phần thua *bà* rồi. Đàn ông mà thua đàn bà về chữ nghĩa thì..."

"Nhưng tui với *bạn* đâu phải là vợ chồng, mà lo!"

"Tui cũng còn nhớ, hồi đó, có lần Ty *mít* wót khi thấy tui bị thằng khùng khi không đánh một bạt tai xưng vưng. Kể ra, Ty cũng thương tui đó chớ!"

Tôi làm thinh. Nó lại nói:

"Dù gì đi nữa, cũng ráng mà đối xử cho ra vợ chồng, đừng để người ta biết thì nguy đa! Biết chừng mô mai sau thành sự thật thì... mình cũng đâu có gian dối gì mà sợ!"

Tôi cười khúc khích:

"Mai sau thành sự thật... nói nghe sướng dữ a! Thôi, để ráng, để ráng..."

Sau vài tháng. Nó đi làm *janitor* từ lúc 7 giờ sáng đến 3 giờ chiều, đi học tiếng Anh từ 6 giờ chiều đến 10 giờ tối; tôi đi làm *waitress* từ 11 giờ trưa đến 9 giờ tối, về, đi học liên Anh ngữ từ 10 giờ tối đến 12 giờ đêm, hầu như chẳng bao giờ thấy mặt nhau cả. Đôi khi, vào khoảng giữa đêm, nó đăng hăng xem tôi thức hay ngủ, rồi liêu mạng cất tiếng:

"Ty à, thành phố này nhỏ quá ha, đúng là khi ho cò gáy! Nghe nói người Việt ít lắm mà sống rải rác lắm, buồn quá!"

Tôi nghe, ừ hử, rồi buồn ngủ quá, thiếp luôn, khi thức dậy thì nó đã gập nệm trải dưới đất (thảm) qua một bên, và đi làm rồi.

T hứ bảy nọ, bà chủ quán nhìn tôi, cười cười: "Nè Ty, có một ông Mỹ hên, xin gặp Ty vào lúc 7 giờ tối đây. Độc thân, rất đẹp trai. Nói đã thấy Ty vài lần ở đây rồi. Ngó bộ cảm rồi đó!"

"Nhưng em đâu có biết tiếng nhiều để nói chuyện với ông!"

Kính Tiễn Hương Linh Hà Thúc Tiên Sinh

Kính bút đôi hàng gọi tiếc thương
Tiễn người về Tịnh độ thanh lương
Hương lô ba cõi xinh nguồn cội
Linh thể ngàn thu đẹp cúng dường
Hà hán* tỏ vàng trắng tánh bụt
Thúc trang thơm giọt nước cành dương
Tiên hài cử phẩm vui tiên hạc
Sinh ký tử quy" vẹn đạo thường

Vi Khuê

kính bút

*Hà hán: sông Ngân

Rồi, ông ta đến, còn trẻ, và quả nhiên, đẹp trai! Và trời ơi, ông ta nói với tôi, bằng tiếng Việt, rất sôi:

"Cô Betty! tôi là một đứa con lai, mồ côi cha mẹ, đã được bóc đi từ cô nhi viện, trên chiếc phi cơ rời Saigon, khi South Vietnam sắp mất vào tay cộng sản năm 1975. Tôi có tên Việt Nam là Lê Tâm, tên Mỹ là Lee Biddle."

"Em tên là Betty."

"Tôi biết rồi mà! Betty, Betty, cho tôi cầm tay cô đi. Tôi là con nuôi một gia đình Mỹ, tôi lớn lên ở đây, và tốt nghiệp kỹ sư ở đây. Tôi không tìm được cha mẹ, nhưng đã thể sẽ lập gia đình với một người mang hai

dòng máu Việt – Mỹ như tôi. Tôi chờ mấy năm, bây giờ mới gặp. Betty!"

Tôi nói vu vơ: "Sao ông nói tiếng Việt giỏi vậy?"

"Cha mẹ nuôi tôi đã tìm cách cho tôi học nói và viết tiếng Việt từ khi tôi mới 5 tuổi..."

"Người Mỹ tốt quá, ông hả?"

"Cô gọi tôi là Ly – L E E – nhé..."

Ngay tối hôm ấy, khi tôi về đến nhà thì đã thấy Thôi ngồi ở ghế, rầu rĩ:

"Tự nhiên tôi thấy nóng ruột quá, nên xin về sớm."

Tôi cười: "Bộ nhớ tui hả?"

Thôi ứa nước mắt, và, cuối tuần ấy, chúng tôi đi *shopping* với nhau. Về phần Lee, *chàng* vẫn đến quán thăm tôi mỗi chiều thứ bảy, rồi trả khá nhiều tiền cho bà chủ, không nói chuyện tìm vợ...

Sáng thứ tư, 19 tháng Tư năm 1995, lúc 9 giờ, một tiếng nổ long trời lở đất làm tôi giật bắn người, thức dậy. Lát sau, nghe la lên: "Nổ ở tòa *building* cao nhất, tan nát hết rồi?" Tôi mở cửa sổ nhìn về phía ấy, thấy khói đen lửa đỏ mù đặc trời mây. Thôi làm việc ở đó. Nếu không phải là đã chết, tại sao không về? Không gọi? Hôm sau, tôi gọi ra tiệm xin nghỉ việc ba ngày, không nói lý do.

Sau khi đến tiệm không gặp tôi, Lee tìm đến nhà. "Betty, Betty, có chuyện gì vậy?" "Chồng tôi đã chết trong tai nạn ở đó!" Tôi chỉ tay về phía cao ốc.

Đó là ngày thứ một trăm từ khi tôi đến Mỹ.

VI KHUÊ (Virginia)

ĐÔI BÀN TAY

Hoàng Dung

Tôi có đôi bàn tay to lớn khỏe mạnh
Trong một thân hình cao lớn khoẻ mạnh
Tôi dùng nó để bảo vệ tổ quốc tôi
Tôi dùng nó để ôm ấp vợ con tôi
Tôi thậm chí dùng nó đánh đắm bạn bè tôi
Tôi rất vui mừng và hãnh diện
Tôi còn rất trẻ
Chỉ mới hai mươi bảy tuổi thôi
Tôi có ý định
Ôm cả vũ trụ này bằng đôi bàn tay
Tôi có ý định
Dùng đôi bàn tay tôi
Đưa tất cả tương lai và sự nghiệp tôi
Lên đến tột đỉnh vinh quang

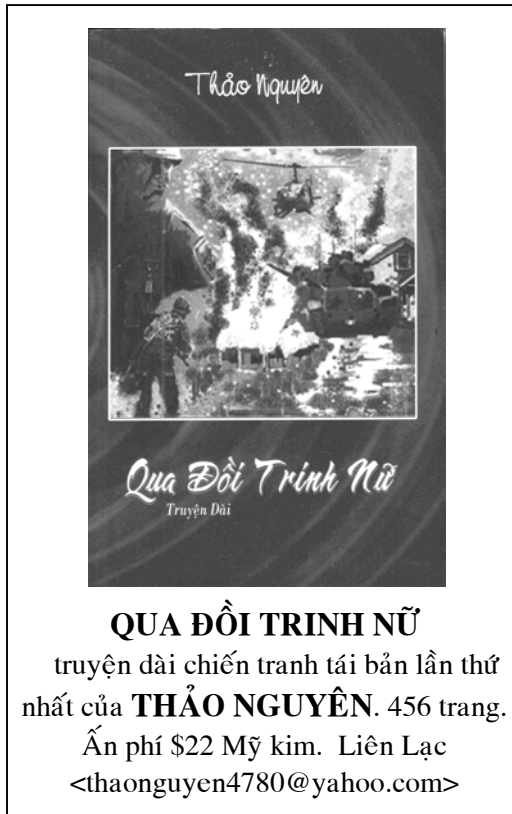
Vậy mà..... !!!!!

Hôm đó ở chiến trường Bù-Đốp. Trong chuyến công tác như hàng ngàn chuyến công tác trước đây. Tôi bỏ người xuống, tôi bốc người lên ở những nơi dầu sôi lửa bỏng. Bỗng đâu một trái “phòng không 23 mi-li-mét” bay thẳng vào bình xăng bốc cháy, ngọn lửa phùng phùng. Cả chiếc H34 tôi đang lái chìm trong biển lửa. Chỉ còn thấy cánh quạt phía trên quay tít. Lửa tấp vào đôi tay tôi, lửa tấp vào mặt tôi, lửa tấp vào chân, tôi vội kéo cái kính trên nón bay xuống để bảo vệ cặp mắt mà lông mi và lông mày chỉ còn một ít cong queo. Đâu đâu cũng là lửa. Lúc đó tôi nghĩ “thế là xong, thế là hết”. Xong như trăm ngàn chiến hữu của tôi hằng ngày bỏ thân nơi

chiến trường. Có thân còn nguyên vẹn. Có thân đã cháy tan. Có thân không còn ra hình thù gì nữa. Còn tôi... Còn cái thân của tôi đây... Một chốc nữa thì nó sẽ ra như thế nào nhỉ... Bản năng sinh tồn của tôi bỗng vùng lên... Với bàn tay lửa đang cháy phùng phùng, tôi đẩy cái cần lái. Chiếc trục thăng chúi mũi xuống. Tôi lại gạt ngang cái cần lái. Chiếc trục thăng chui vào đám rừng thưa. Cánh quạt đang quay tít, chém đứt tất cả cây cành chung quanh, bánh xe tống vào các thân gỗ gãy rời, chỉ còn thân con tàu trườn tới đâm sầm vào một gốc cây lớn rồi dừng lại. Không biết bằng cách nào, tôi đã chồm phất dậy, bật khỏi chiếc ghế cũng đang bốc cháy, và phóng ra khỏi biển lửa. Toàn thể con người tôi như bó đuốc đang bốc cháy phùng phùng. Tôi lăn càn xuống mặt đất, nơi cỏ ban mai còn đọng sương, để mong dập tắt ngọn lửa đang nướng tôi... như nướng bắp. Tất cả áo quần tôi đều cháy rụi. Những chiếc fermeture bằng đồng trên bộ đồ bay, nóng bỏng, dính chặt vào da thịt tôi như những con rắn dài... Bỗng tôi thấy một chiếc trục thăng khác đang sà xuống. Có hai đồng đội nhảy vội xuống dựng tôi đứng dậy, nhắc tôi lên. Tôi phóng lên chụp vội lấy cái tay cầm bên cạnh cửa trục thăng. Nhưng... tôi bật ngửa, rơi trở xuống mặt đất. Tôi ngạc nhiên khi sự việc xảy ra bất ngờ như thế. Quái lạ. Tôi nhớ tôi đã chụp lấy và nắm rất chắc cái tay cầm bên cạnh cửa của chiếc trục thăng đang bay lơ lửng. Tôi ngược lên nhìn vào cái tay cầm... thẳng thốt... tự hỏi tại sao tôi đang té ngổ dưới đất mà đôi bàn tay của tôi còn bám chặt lấy cái tay cầm bên cạnh cửa. Vậy nghĩa là sao... Tôi chưa kịp... Mà cũng không có đủ thì giờ để nghĩ đến tại sao đôi bàn tay của

tôi lại còn bám chặt vào cái tay cầm như thế. Đồng đội của tôi đã lại một lần nữa nhắc bổng tôi lên, lần này chính xác liệng tôi lọt thỏm vào trong lòng chiếc trực thăng. Họ phóng theo khi chiếc trực thăng đang từ từ bốc lên cao... Họ quơ vôi lấy chiếc mền trùm lên tôi. Tôi không còn biết gì nữa ... Đôi bàn tay của tôi ngoài kia chắc hẳn vẫn đang còn bám cứng lấy cái tay cầm bên cánh cửa lên xuống của chiếc trực thăng...

Hoàng Dung
05/10/2008

ĐÔNG VỀ

Đông về tuyết giá tung bay,
Xòe tay da nhám, mắt cay má hồng
Mênh mông ảo mộng chờ trông,
Viết lời tâm sự đôi dòng quấn quanh.

Vì yêu giọt nắng long lanh,
Bởi yêu sóng biển nắng hanh vùng trời
Yêu trăng, tiếng hát ru hời,
Vang lên khúc nhạc bến đời núi sông.

Âm thầm nước chảy mạch lòng,
Người thương biệt giãc mòng đêm qua
Khuê phòng một bóng xót xa,
Chuyến đò đi ngược lướt qua bến sầu.

Đông về tuyết giá trắng màu,
Giấc hồ ngây dại dòng châu đã thừa
Mộng trắng vàng bóng tình xưa,
Gió đông thấm lạnh vãi thưa gởi đầu.

HOÀNG BẠCH MAI

BÀI THƠ TÌNH ĐẦU NĂM

-1 CHO EM YÊU ĐẦU

Muôn vì tinh tú đều quay đầu
châu về phương Bắc.
Ngàn con sông dài đều vượn mình
chảy về biển Đông.
“Vọng mỹ nhân hề, thiên nhất phương” (1)
Lòng anh như hoa hướng dương,
Trăm phương, đổ lại một phương mặt trời.
Em yêu đầu ơi!

-2 HỎI EM YÊU ĐẦU

Mình quen nhau bao lâu rồi em nhỉ?
Một năm?
Hai năm?
Ba năm?
Bốn năm?

Em giận hờn anh bao lần rồi em nhỉ?
Tháng giêng?
Tháng hai?
Tháng ba?
Tháng tư?

Mình yêu nhau bao lâu rồi em nhỉ?
Một ngày?
Hai ngày?
Ba ngày?
Bốn ngày?

Những ngày đợi chờ dài như thế kỷ.
Những lần giận hờn lâu tựa thiên thu.
Còn những ngày vui thì qua rất vội.
Trong một đời người.
Một kiếp phù du!

Mình quen nhau bao lâu rồi em nhỉ?
Một năm, hai năm, ba năm, bốn năm?

Em giận hờn anh bao lần rồi em nhỉ?
Tháng giêng, tháng hai, tháng ba, tháng tư?

Mình yêu nhau bao lâu rồi em nhỉ?
Một ngày, hai ngày, ba ngày, bốn ngày?

Ôi! Những ngày buồn lâu tựa thiên thu.
Còn những ngày vui thì qua rất vội.
Trong một đời người.
Một kiếp phù du!

Tạ Quang Trung

(Virginia)

Chú thích (1): Thơ Lý Bạch - Trung Quốc

KHÓC PHƯƠNG TRIỀU

Phương Triều người mắt rồi sao
Ai trong vườn mộ chạy vào vườn thơ
Nghe tin thật cũng không ngờ
Một đời viết lách bây giờ tay không!

Anh em bạn hữu chờ mong
Chỉ nghe mùa lạnh trong lòng cuối năm
Giờ không còn thiếu chỗ nằm
Thương nhau nghĩ lại càng cảm tuổi già!

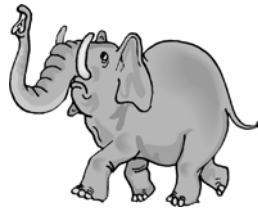
Hà Thượng Nhân

San Jose, ngày 18/11/2008

Thơ Chuyển Ngữ
NGUYỄN NGỌC BÍCH

CON VOI

Con vòi, còn voi
Cái vòi đi trước
Hai chân trước
đi trước
Hai chân sau đi sau
Còn cái đuôi thì đi sau rốt

THE ELEPHANT

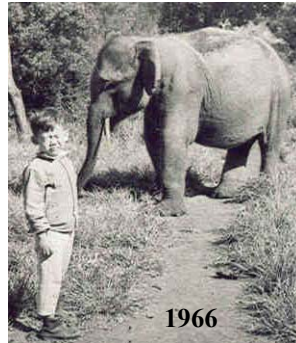
The elephant, that is, an
elephant
Has a trunk that precedes it
Then two forelegs that forward go
And two hindlegs that follow
And a tail that winds it up...

Tôi xin kể nốt cái chuyện con voi:
Con vòi còn voi...

Let me finish the elephant's tale:
The elephant, that is, an elephant...

NU NA NU NỔNG

Nu na nu nống
Cái cống nằm trong
Cái ong nằm ngoài
Củ khoai chấm mật
Phật ngồi Phật khóc
Con cóc nhảy ra
Con gà bới bếp
U a u ập

NOONAH NOONONG

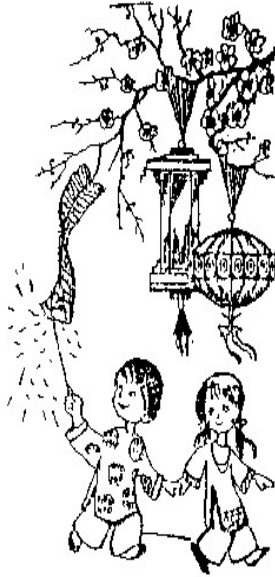
Noonah noonong
The termite's inside the hole
The queen bee's outside
A yam is for honey-dipping
So Buddha sits and cries
A frog jumps out
And a chicken scrounges
In the kitchen
Let's jump and catch it!

ÔNG NINH ÔNG NANG

Ông Ninh Ông Ninh
Ông ra đầu đình
Ông gặp Ông Nang
Ông Nang Ông Nang
Ông ra đầu làng
Ông gặp Ông Ninh...

THÌA LA THÌA LẤY

Thìa la thìa lấy
Con gái bảy nghề
Ngồi lê là một
Dựa cột là hai
Theo trai là ba
Ăn quà là bốn
Trốn việc là năm
Hay nằm là sáu
Láu táu là bảy

MR. NỈNG MR. NING

Mr. Nỉng Mr. Ning
You go to the village "ding"
And meet Mr. Naang
Mr. Naảng Mr. Naang
You go to village Wang
And meet with Mr. Ning...

SQUAT HERE, SQUAT THERE

Squat here, squat there
Seven sins has a girl:
Gossiping around is one
Listening to it is two
Going after boys is three
Tasting snacks is four
Avoiding work is five
Sleeping all day is six
And bungling things is seven.

NGUYỄN NGỌC BÍCH
(Virginia)

Năm Sửu Nói Chuyện Trâu

NGUYỄN PHÚ THỨ

LỜI TÒA SOẠN: Học Giả Nguyễn Phú Thứ vừa viết xong tác phẩm *Tim Hiểu Cuộc Đời* để ra mắt đầu năm Kỷ Sửu 2009, sách dày 400 trang, gồm 2 Chương và Chương Phụ Lục. Tác phẩm này gồm có những bài giá trị về *Sự Sống Ở Đời*, đã được các trang nhà và các tạp chí ở hải ngoại Việt Ngữ khắp nơi đăng tải, kết hợp các bài mới sáng tác, nay gom kết lại thành quyển sách giá trị để quý bà con đồng hương tham khảo, sưu tầm tài liệu khi cần.

Trân trọng chào mừng Học Giả NGUYỄN PHÚ THỨ và xin giới thiệu tác phẩm *Tim Hiểu Cuộc Đời* đến quý độc giả bốn phương.

*

(Kỷ Sửu từ 26-01-2009 đến 13-02-2010)

(Trích dẫn trong tác phẩm *Tim Hiểu Cuộc Đời* của Nguyễn-Phú-Thứ)

Sau khi năm Mậu Tý chấm dứt, thì đến năm Kỷ Sửu được bàn giao từ giờ giao thừa bắt đầu giữa đêm chủ nhật, 25-01-2009 để cầm tinh đến 24 giờ đêm thứ bảy 13-02-2010. Năm Kỷ Sửu này cũng thuộc hành Hỏa và mạng Tích Lịch Hỏa tức Lửa Sấm Sét, năm này thuộc Âm, có can Kỷ thuộc mạng Thổ và có chi Sửu thuộc mạng Thổ. Căn cứ theo luật thuận hạp hay khác kỵ của Ngũ Hành,

thì năm này "Can tương hòa Chi" Bởi vì, Can = Thổ

và Chi = Thổ. Trường hợp này, giống như các năm Kỷ Mùi (1919-1979-2039-2099) có Can Chi tương hòa lại có cùng mạng Thổ giống như năm Kỷ Sửu này hoặc là các năm Nhâm Tý (1912-1972-2032-2092) có Can Chi tương hòa đều có cùng mạng Thủy. Vì vậy, người hay năm Kỷ Sửu này xem như tổng quát rất thuận lợi, bởi vì Trời Đất được giao hòa nhau, không khác trong nhà có đôi vợ chồng sống rất hạnh phúc vậy, cho nên có thể nói là năm được thăng tiến từ vật chất đến tinh thần được vững chắc trong sự nghiệp tương lai. Được biết năm Sửu vừa qua là năm Đinh Sửu thuộc hành Thủy, nhằm ngày thứ sáu, 07-02-1997 đến 27-01-1998.

Căn cứ theo Niên Lịch Cổ Truyền Á Đông xuất hiện được minh định quảng bá từ năm thứ 61 của đời Hoàng Đế bên Tàu, bắt đầu năm 2637 trước Công Nguyên, cho nên chúng ta lấy $2637 + 2009 = 4646$, rồi đem chia cho 60 thì có kết quả Vận Niên Lục Giáp thứ 77 và số dư 26 năm bắt buộc rơi vào Vận Niên Lục Giáp thứ 78 bắt đầu từ năm 1984 cho đến năm 2043. Do vậy, năm Kỷ Sửu 2009 này là năm thứ 26 của Vận Niên Lục Giáp 78.

Năm Sửu tức Trâu cũng là Ngưu, cho nên trong bản dân thiên hạ cũng thường nhắc nhở luôn trong sinh hoạt xã hội hằng ngày, từ đó mới có những từ ngữ liên quan, xin trích dẫn như

sau:

Sửu là con Trâu đứng

Hàn Lâm Nguyễn Phú Thứ.

hạng thứ 2 của 12 con vật trong Thập Nhị Địa Chi, vì lớn con kinh cang, lại còn mang cặp sừng trên đầu nên không thể sánh bằng con Chuột lang lợi nhỏ con đến trước.

Giờ Sửu = là giờ từ 01 giờ đến đúng 03 giờ sáng hôm sau.

Tháng Sửu = là tháng Chạp của năm âm lịch.

Hoàng Ngưu = Hỏa Ngưu = con Bò.

Thủy Ngưu = Con Trâu.

Ngưu Dương = Trâu Đê.

Ngoài ra, chúng ta còn thấy **cây cỏ** mang tên **Ngưu**, xin trích dẫn như sau :

Ngưu hoàng = Vật vàng vàng mà cứng ở trong cái mật con Bò, người ta dùng để làm thuốc trị phong đàm.

Hắc Sửu = là loại cây **bìm bìm lông**, hột nó đen, dùng để làm thuốc trị hạ nhiệt.

Ngưu bàng tử = Hột cây **muồng hoè** để làm thuốc trị ghê.

Ngưu tất = Rễ **cỏ xước** dùng để làm thuốc trị chứng bệnh đau gân cốt.

Khiên Ngưu = Loại dây **hắc sủu**, dùng để làm thuốc trị hạ nhiệt.v.v.

Đặc biệt, có những **Ca Dao, Tục Ngữ** và **Thành Ngữ**, xin trích dẫn như sau :

Trâu Bò ở với nhau, quen chuồng quen chòi, (*)

Người ở với nhau lâu, inh ỏi đủ điều

(*)**Chòi** : là cây **chấn ngang** ở cửa chuồng để Trâu Bò ra không được.

Trâu **kia** kén **cỏ** bờ ao,

Anh **kia**, không **vợ** đời nào có con.

Người ta con trước con sau,

Thân anh không **vợ** như cau không **buồng**.

Cau không **buồng** như **tường** cau **đực**,

Trai không **vợ** cục **lắm** anh ơi!

Người ta đi đón về đôi,

Thân anh đi lẻ về **lơ** một mình.

Mất Trâu thì lại mua Trâu,

Những quân cướp nó có **giàu** hơn ai.

Trâu Bò được ngày phá đổ,
Con cháu được ngày giổ ông.

Nhịn thuốc mua Trâu,

Nhịn trâu mua ruộng.

Muốn giàu, nuôi Trâu cái,

Muôn lụn bại, nuôi Bò Cầu...(Ca Dao).

Trâu **chậm** uống nước **đục**.

Trâu **ngơ** ăn **cỏ** héo.

Trâu **lành** không ai mà cả (*).

(*) **cả** = trả giá để mua.

Trâu **ngả** **lắm** kẻ **cầm** dao.

Trâu **đạp** cũng **chết**, Voi **đạp** cũng **chết**.

Trâu **hay** **ác** thì Trâu **vạt** sừng.

Trâu **bịnh** cũng **bằng** Bò **khỏe**.

Trâu **toi** thì Bò **ngả**.

Trâu **lắm** **vẩy** quàng.

Trâu **trắng** đi **đâu** **mất** mùa **đến** **đấy**.

Trai **mười** **bảy**, **bẻ** **gãy** sừng Trâu.

Thân Trâu **lo**, **thân** Bò **liệu**.

Có **ăn** **có** **chọi** mới gọi là Trâu.

Thở hơn Trâu **hạ** **địa** (*).

(*) **Trâu** **ha** **đĩa** = Trâu **bịnh** **lâu** **ngày**).

Mua Trâu **vẽ** bóng.

Máu **đâu**, Trâu **đỏ**.

Không **có** Trâu, **bắt** Bò **thế**, (**đi** **đắm**).

Thà **chết** **vũng** **chân** Trâu, **hơn** **chết** **khí** **đĩa** **đèn**.

Tham **bong** **bóng** **bỏ** **bọng** Trâu.

Thật **thà** **lái** Trâu.

Thở như Trâu Bò mới **vực** (*).

(*) **vực** = Tập **kéo** **xe** hay **cày** **bừa**.

Trâu Bò **húc** **nhau** Ruồi **Muỗi** **chết**.

Trâu **cày**, Ngựa **cởi**.

Trâu **chết** **chẳng** **khỏi** **rơm**.

Trâu **chết** **mặc** Trâu, Bò **chết** **mặc** Bò.

Trâu **cột** **ghét** Trâu **ăn**.

Trâu **đồng** nào **ăn** **cỏ** **đồng** **ấy**.

Trâu **già** **đâu** **nệ** **dao** **phay**.

Trâu **nghiến** **hàm**, Bò **bạch** **thiệt** (*).

(*) Bạch thiệt = Lưỡi trắng.
Trâu tìm cột, cột (*) chẳng tìm Trâu.

(*) Cột = Cọc.

Đất Trâu chui qua ống.

Ngưu tầm Ngưu, Mã tầm Mã.

Thọ hóa thanh Ngưu.

(Cây lâu năm hoá thành Trâu xanh)... v.v.
(Thành Ngữ).

Miếng trâu là đầu câu chuyện,

Con Trâu là đầu cơ nghiệp... v.v (Tục Ngữ).

Xuyên qua Ca Dao, Tục Ngữ và Thành Ngữ có liên quan đến Trâu đã dẫn ở trên kia, chúng ta không thể ngừng ở đây, mà còn thấy rất nhiều sách viết về những huyền thoại Trâu, xin trích dẫn để quý bà con đồng hương nhân lãm như sau :

Trâu là gia súc, loài nhai lại, trên đầu có cặp sừng hình vòng cung, nó chính là người bạn chân thành của những nhà nông từ xa xưa, đã từng đổ mồ hôi, sót con mắt trên luống cày hay bừa trên thửa ruộng, để cho có những hạt lúa, nường khoai nuôi dưỡng gia đình tộc Việt chúng ta. Ngày nay, nhờ cơ giới hóa có máy cày thay Trâu, nên Trâu bớt cơ cực như ngày xưa. Đối với thời xưa, dân tộc mình xem Trâu là một trong ba việc hàng đầu cần bản cho gia đình và xã hội cần phải sắm, cho nên trong dân gian thường nhắc nhở như sau :

Tậu Trâu, lấy vợ, làm nhà

Trong ba việc ấy lọ là khó thay!

Ngoài ra, đất nước chúng ta là nông nghiệp, cho nên trong dân gian cũng thường nhắc đến Chồng cày, Vợ cấy, con Trâu đi bừa trên đồng ruộng. Đó chính là hình ảnh thân quen của những nông gia, có đời sống rất chất phát, cần cù lại êm đềm và hạnh phúc trong sự phân công giữa người và Trâu, xin trích dẫn như sau đây:

Rủ nhau đi cấy, đi cày,

Bây giờ khó nhọc, có ngày phong lưu,

Trên đồng cày, dưới đồng sâu,
Chồng cày, vợ cấy, con Trâu đi bừa.

hoặc là:

Trâu ơi, ta bảo Trâu cày,

Trâu ra ngoài ruộng, Trâu cày với ta,

Cấy cày vốn nghiệp nông gia,

Ta đây, Trâu đấy ai mà quản công,

Bao giờ cây lúa còn bông,

Thì còn ngọn cỏ ngoài đồng Trâu ăn.

Khi viết về cái Cày và con Trâu, tôi lại nhớ trong ngôn ngữ (Proverbe) Pháp cũng có câu như sau :

Mettre la charrue devant les boeufs

(Đặt cái cày trước con Trâu)

Ý nói, bất cứ việc gì chúng ta đừng bao giờ làm việc trái đời, ví như đặt cày cái trước con Trâu, thì không thể thực hiện để thành công được.

Trong dân gian mình có những huyền thoại tương truyền về Trâu, xin trích dẫn như sau:

◇ Tại sao Trâu ăn cỏ?

Thuở xưa, Ngọc Hoàng sai một vị Bồ Tát xuống trần gian mang theo 1 bao hạt giống lúa và 1 bao cỏ để phổ độ chúng sanh. Trước khi xuống trần, Ngọc Hoàng đã tỉ mỉ căn dặn, đến trần gian phải gieo rắc bao hạt giống lúa trước để dân có dư giả mà ăn, còn bao cỏ thì gieo sau để nuôi thú vật. Nhưng khi vị Bồ Tát đến trần gian, thấy phong cảnh khác lạ, nên mãi mê xem mà quên lời căn dặn của Ngọc Hoàng, để rồi gieo bao cỏ trước và bao hạt giống lúa sau. Từ đó, cỏ không cần trồng cũng mọc tràn lan khắp mọi nơi, các thú vật ăn không bao giờ hết vì quá dư thừa và không làm sao diệt cỏ hết được. Còn lúa phải gieo trồng rất cực khổ và khó khăn mới có ăn, bởi vì bị cỏ mọc lấn áp làm lúa phát triển chậm hơn cỏ. Bởi lỗi ấy của vị Bồ Tát, làm cho người trần gian trồng lúa rất khó nhọc mới có ăn và cỏ thì mọc tự nhiên quá nhiều, cho nên Ngọc Hoàng mới đày vị Bồ Tát này xuống trần gian hóa thành con Trâu để giúp người trần gian cày

bừa trồng lúa và ăn cỏ, chùng nào hết cỏ sẽ được tha thú cùng phục hồi địa vị cũ, nhưng ăn hoài vẫn không bao giờ hết cỏ được, nên Trâu chưa thoát kiếp. Do lý do trên, nên Trâu thường đi cày bừa giúp nông gia và ăn cỏ.

Trong dân gian xem Trâu là vị Bồ Tát, có tánh tình hiền, nên ít ăn thịt hơn Bò là thế.

☐ Tại sao Trâu chỉ có một hàm Răng ?

Cũng tương truyền thuở xưa rằng : Các loài thú vật bốn cẳng như : **Chó, Mèo, Trâu, Cọp** ...v.v thì có được hai hàm răng, duy chỉ có con **Ngựa** dù cũng có 4 cẳng, nhưng chỉ có một hàm răng. Bữa nọ, **Ngựa** được mời đi dự tiệc, **Ngựa** nghĩ rằng mình chỉ có một hàm răng ăn rất chậm, nên đi hỏi **Chó, Mèo, Cọp** ... để mượn hàm răng, thì **Chó, Mèo, Cọp** ... cũng được mời ăn tiệc, chỉ còn **Trâu** cũng được mời ăn tiệc, nhưng không muốn đi vì lười, phần làm việc cực nhọc nên thân thể ê ẩm, nên không đi dự tiệc, cho nên **Trâu** được **Ngựa** đến năn nỉ và than thân trách phận vì số không có hai hàm răng, rồi hứa chỉ mượn tạm hàm răng của **Trâu** đi ăn tiệc xong sẽ trả lại liền, còn đền ơn đáp nghĩa cho **Trâu**. **Trâu** nghe bùi tai, động lòng nên gờ cho **Ngựa** mượn. Sau khi dự tiệc xong, **Ngựa** thấy có hai hàm răng ăn rất mau và lại ngon miệng, nên động lòng tham, không giữ gìn lời hứa, bèn trốn lánh **Trâu** để giết luôn hàm răng. Một hôm **Trâu** gặp được **Ngựa** đòi lại hàm răng và mắng chửi **Ngựa** thậm tệ, **Ngựa** phóng nước đại chạy trốn mất dạng, **Trâu** rượt theo một hồi không bắt kịp **Ngựa**, vì thân thể nặng nề nên rất chậm chạp. Từ đó, **Trâu** đành nuốt hận cho đến ngày nay, chỉ có một hàm răng, trong khi **Ngựa** lại có hai hàm răng.

Đó là, nguyên do Trâu ăn cỏ, chỉ có một hàm răng và cày bừa giúp nhà nông trồng lúa. Đây là một trong những tương truyền trong dân gian để rằng đời đáng quý!

☉ Tại sao Trâu không biết nói tiếng người và có cái seo như nốt ruồi dưới cổ :

Thuở xa xưa, Trâu cùng nói được tiếng với người, nhờ vậy người dùng lời nói để sai khiến Trâu, cho nên bọn mục đồng (chăn Trâu) không thể dùng roi để đánh đập Trâu hay không cho Trâu ăn cỏ đầy đủ, vì sợ Trâu mét chủ. Nhờ vậy, người cùng vật quẩn quít và thương mến nhau. Có một gia đình nông dân nọ, có nuôi một con Trâu và muốn một cậu bé để chăn Trâu, thời gian sau nó bỏ bê chăn Trâu, vì mê lo đánh đáo cùng bọn chăn Trâu khác, nhưng sợ Trâu đi ăn lúa, nên nó cột Trâu lại một chỗ không cho ăn uống, cho nên Trâu bị đói, bụng xẹp ve, để qua mắt chủ, nó lấy mo cau áp vào bụng Trâu rồi trét bùn bên ngoài. Cứ thế, ngày ngày nó dẫn Trâu về chuồng, người chủ thấy bụng Trâu no tròn thì hài lòng và yên bụng tưởng rằng nó lo cho Trâu cẩn thận chu đáo, có ngờ đâu Trâu thì bị đói cả ngày, không như các ngày vừa qua, chỉ bỏ Trâu đói vài giờ, cho nên Trâu định mét chủ, nhưng Trâu bị nó khôn ngoan, lanh lợi dùng lời lẩn áp Trâu, không cho Trâu có dịp nói với chủ. Sáng hôm sau, người chủ vắt Trâu đi cày, Trâu đi không nổi vì đói, nên bị chủ quát : "Mau lên đồ lười". Trâu trả lời : "Không phải lười vì đói" **Chủ** nói : Ngày nào nó cũng cho mày ăn một bụng no nê mà đói nổi gì?. Trâu **thổ lộ** : "Nó chỉ lo mê đánh đáo, rồi nói láo cho tôi ăn no, no gì mà no trong mo cau ngoài đất sét". **Người chủ** vội vàng kiểm chứng thấy sự thật, khi lột mo cau trét bùn dưới bụng Trâu và đánh cậu bé chăn Trâu một trận nên thân. Từ đó, ngày nào Trâu cũng được ăn no và tắm rửa chu đáo. Riêng cậu bé chăn Trâu, ba bốn ngày hôm sau chỗ bị đánh vẫn còn sưng, cậu bé ngồi khóc trên bờ ruộng, bỗng một ông lão hiện ra hỏi han nguyên do bị đánh, cậu bé trình bày sự thật và ông lão rút trong người ra một nén nhang, rồi đốt lên dí vào cổ con Trâu, làm cho Trâu đau điếng, kêu khan cả cổ, tiếng nói dần dần biến mất, sau

cùng khi nào muốn nói, Trâu chỉ phát ra được tiếng "nghe...ọ". Riêng ở chỗ bị thương, sau đó trở thành một cái sẹo như nốt ruồi. Từ đó, Trâu sanh ra đều không nói được tiếng người và đều mang cái nốt sẹo ở dưới cổ. Những huyền thoại về Trâu còn nhiều, nào là:

Trâu nhà, Trâu rừng, Ngưu Mân (Trâu ngũ), trong Tây Du Ký tác giả Ngô Thừa Ân nói về Ngưu Ma Vương đánh với Tề Thiên Đại Thánh cuối cùng nhờ có Thái Thượng Lão Quân mới thu phục được Ngưu Ma Vương đẹp bỏ được chướng ngại trên đường thầy Trần Huyền Trang tức Tam Tạng phụng chỉ vua Đường Thái Tôn sang nước Thiên Trúc để thỉnh kinh Phật về truyền bá trong dân gian. Ba bộ kinh của Phật Giáo là : Kinh Tạng, Luật Tạng và Luận Tạng gọi chung là Tam Tạng. Trên đường đi xa xôi ngàn dặm, hành trình gian nan, nguy hiểm vì có nhiều yêu quái, nhờ có b học trò giỏi the phò như sau:

➤ thứ nhất là Tôn Ngộ Không tức Tôn Hành Giả, cốt Khi tu hành lâu năm nên thành người, có 72 phép biến hóa thân thông, được biệt danh là Tề Thiên Đại Thánh.

➤ thứ nhì là Trư Bát Giới, cốt Heo tu hành lâu năm nên thành người, cũng có phép không vừa.

➤ thứ ba là Sa tăng, một con quỷ hung tợn được thầy Tam Tạng thuyết phục và đầu dụng làm đệ tử.

Mặc dù thầy Trần Huyền Trang có ba đệ tử tài năng phép thuật cao cường, nhưng khi đến Hoả Diêm Sơn đành phải chùn bước, vì trở ngại núi quá cao lại có phun lửa rục trời, sức nóng mãnh liệt. Muốn vượt qua phải dập tắt ngọn lửa này, nhưng phải có cây quạt Ba Tiêu của Ngưu Ma Vương tức chồng của Bà La Sát nắm giữ. Được biết, Ngưu Ma Vương vốn là con Trâu đã tu luyện cả ngàn năm thành người, nên tài phép không thua gì Tề Thiên Đại Thánh. Thầy trò Đường Tăng Tam Tạng tìm đến mượn quạt Ba

Tiêu, thì Ngưu Ma Vương không cho mượn, còn nặng lời sỉ vả, cho nên Tôn Hành Giả hiệp cùng Trư Bát Giới được Thổ Địa trợ giúp vây đánh Ngưu Ma Vương suốt ba ngày ba đêm để chiếm đoạt quạt Ba Tiêu, nhưng bất phân thắng bại. Sau cùng, nhờ Phật Tổ cho bốn Ông Kim Cang tấn công bốn hướng như sau :

☞ Ông Đại Lực Kim Cang hướng Đông.

☞ Ông Vĩnh Trụ Kim Cang hướng Tây.

☞ Ông Thăng Chi Kim Cang hướng Nam.

☞ Ông Bát Pháp Kim Cang hướng Bắc.

Khi đó, Ngưu Ma Vương mới cùng đường chống đỡ, nên phải chạy trốn, nhảy lên cao núp trong mây, nhưng cũng không thoát khỏi được, vì có các sứ thần của thượng đế là Na Tra và Lý Thiên Vương chặn đường vây bắt. Cuối cùng Ngưu Ma Vương mới chịu đầu hàng và quy y đầu Phật.

Nhân đây, tôi xin trích dẫn Ngài Huyền Trang như sau : Ngài Huyền Trang tức Hiuan-Trang (có người nói ngài họ Trần tên Huyền Trang), sanh năm 602 và chết năm 664, hưởng thọ 63 tuổi. Năm 13 tuổi ngài xuất gia học đạo. Năm 20 tuổi thọ giới cụ túc, lúc bấy giờ nước Tàu có loạn lạc, mãi đến năm 629, ngài được 27 tuổi, thuộc đời nhà Đường (618-907) niên hiệu Trinh Quang năm thứ ba, Ngài mới sang Ấn Độ thỉnh kinh, phải qua 100 quốc gia thuộc các nước nhỏ của xứ Ấn Độ, cho nên có tên Đường Tam Tạng. Việc đi này, rất nhiều cuộc nguy hiểm trên đường đi và nhờ phép Phật che chở, nên Ngài vượt qua các tai nạn và cuối cùng được các Vua Tây Vực tiếp rước và giúp đỡ tận tình để Ngài tu học các ngôi đại tự cho thành tài, cuối cùng thỉnh các tạng kinh sách từ Ấn Độ mang về, được Vua Thái Tông tiếp rước nồng hậu. Sau đó, Ngài dịch kinh luận được trên 1.500 quyển từ Phạn ngữ sang Hán ngữ, riêng bộ Duy Thức Luận là đặc sắc nhất và được người đời tôn Ngài là Giáo Tổ dịch giả của Pháp Tướng Tông. Hơn nữa, Ngài còn soạn xong bộ

Tây Du Ký **dâng lên vua Thái Tông, được vua ngự phê cùng các bộ kinh khác của Ngài dịch và khi Ngài tịch được vua Cao Tông cử hành quốc táng, cùng xây tháp tôn thờ Ngài. Do đó, có thể nói Ngài là một đại sa môn người Trung Hoa đầu tiên dịch kinh từ tiếng Phạn sang tiếng bản xứ. Nếu kể từ sau khi Đức Phật diệt độ, cho đến Ngài đi thỉnh kinh từ Ấn Độ về năm 645 là 1.189 năm (bởi vì : 544 + 645 = 1.189 năm) và thời gian Ngài đi thỉnh kinh là 16 năm (bởi vì : 645 - 629 = 16 năm). (Trích dẫn bài Năm Hội Nói Chuyện Heo ở trước).**

Ngoài ra còn có :

↪ **Tục đấu (chọi) Trâu:** Tục này xưa kia thường được tổ chức ở một vài nơi như huyện **Lập Thạch**, Tỉnh **Vĩnh Yên** hoặc ở **Đình Bảng, Hà Đông** hay ở **Đồ Sơn, Kiến An**, cho nên trong dân gian thường truyền tụng để nhớ ngày **đấu Trâu** như sau :

Dù ai bán đầu, buôn đầu,

Mùng mười tháng tám **đấu Trâu** thì về.

hoặc là:

Dù ai buôn bán trăm nghề,

Mùng mười tháng tám nhờ về **đấu Trâu**.

Đặc biệt, khi nói đến mục đồng(chăn **Trâu**) ngày xưa, không phải người mục đồng nào cũng nghèo hèn, thất học hết, tối ngày chân lấm tay

bùn cơ cực suốt một cuộc đời ở cận kề với **Trâu**, mà không thể trở thành danh nhân lừng lẫy. Bằng chứng là trong lịch sử đất nước chúng ta có hai danh nhân đã từng là mục đồng. Đó là :

➤ **Đình Bộ Lĩnh** thuở nhỏ là người mục đồng, quê ở **Hoa Lư**, huyện **Gia Viễn**, Tỉnh **Ninh Bình**. Sau khi đứng lên dẹp được loạn sứ quân lên ngôi trở thành vua **Đình Tiên Hoàng** (năm 968) làm vua được 12 năm, thọ 56 tuổi (chết năm 979).

Trong **Đại Nam Quốc Sử** diễn ca, có đoạn nói về vua **Đình Tiên Hoàng** như sau :

Có ông **Bộ Lĩnh** họ **Đình**,

Con quan **Thứ Sử** ở thành **Hoa Lư**,

Khác thường từ thuở còn thơ,

Rủ đoàn mục tử mở cờ bông lau ...

➤ **Đào Duy Từ** thuở nhỏ cũng là mục đồng, con của **Đào Tá Hán** làm nghề hát tuồng và Bà **Kim Chi** là người hiếu học, nên sau được **Chúa Sãi Nguyễn Phúc Nguyên** được phong chức **Nha Úy Nội Tán, tước Lộc Khê Hầu, Quan Quán nội ngoại quân cơ, Tham lý quốc chánh** và Cự **Đào Duy Từ** là người đứng ra tổ chức đắp xây **lũy Trường Dục** ở huyện **Phong Lộc** và **lũy Đình Bắc Trường Thành** dọc theo sông **Nhật Lệ** tục gọi là **Lũy Thầy Đồng Hới** để ngăn chặn hũu hiệu quân **Chúa Trịnh**.

Tên Năm	Thời Gian	Hành Gì?
Tân Sửu	19-02-1901 đến 07-02-1902	Thổ
Quý Sửu	06-02-1913 đến 25-01-1914	Mộc
Ất Sửu	25-01-1925 đến 12-02-1926	Kim
Đình Sửu	11-02-1937 đến 30-01-1938	Thủy
Kỷ Sửu	29-01-1949 đến 16-02-1950	Hỏa
Tân Sửu	15-02-1961 đến 04-02-1962	Thổ
Quý Sửu	03-02-1973 đến 22-01-1974	Mộc
Ất Sửu	20-02-1985 đến 08-02-1986	Kim
Đình Sửu	07-02-1997 đến 27-01-1998	Thủy
Kỷ Sửu	26-01-2009 đến 13-02-2010	Hỏa

Viết huyền thoại về **Trâu** còn dài dài, nếu kể thêm các lịch sử tương truyền bên **Tàu** hoặc đi vào văn chương sách vở thì không thể kể hết được, cho nên xin tạm ngưng ở đây, khi có dịp sẽ nói tiếp.

Trước khi tạm kết thúc bài này, tôi xin trích dẫn thời gian 10 năm những năm con Trâu vừa qua và sắp tới có Hành như thế nào? để cống hiến quý bà con đồng hương nhân lâm hoặc xem mình có phải sanh đúng năm Sửu hay không như dưới đây:

Và nhân đây, xin trích dẫn các ngày **Tết nguyên đán** kể từ năm **Tân Mão 2011** đến năm **Quý Mão 2023** để cống hiến quý bà con đồng hương thường lâm như sau:

- 👉 Tết **Tân Mão**, nhằm thứ năm, 03-02-2011 *
- 👉 Tết **Nhâm Thìn**, nhằm thứ hai, 23-01-2012 **
- 👉 Tết **Quý Tỵ**, nhằm chủ nhật, 10-02-2013 **
- 👉 Tết **Giáp Ngọ**, nhằm thứ sáu, 31-01-2014 *

- 👉 Tết **Ất Mùi**, nhằm thứ năm, 19-02-2015*
- 👉 Tết **Bính Thân**, nhằm thứ hai, 08-02-2016 **
- 👉 Tết **Đinh Dậu**, nhằm thứ bảy, 28-01-2017 *
- 👉 Tết **Mậu Tuất**, nhằm thứ sáu, 16-02-2018 *
- 👉 Tết **Kỷ Hợi**, nhằm thứ ba, 05-02-2019 *
- 👉 Tết **Canh Tý**, nhằm thứ bảy, 25-01-2020 *
- 👉 Tết **Tân Sửu**, nhằm thứ sáu, 12-02-2021 *
- 👉 Tết **Nhâm Dần**, nhằm thứ ba, 01-02-2022 **
- 👉 Tết **Quý Mão**, nhằm chủ nhật, 22-01-2023 *

Cước Chú: Những năm có một dấu * thì **Tết** có ngày **30**, còn những năm có hai dấu ** thì **Tết** không có ngày **30**, nên đón giao thừa vào giữa đêm **29**, vì tháng thiếu.

Kính chúc tất cả gia đình quý bà con đồng hương năm mới Vạn Sự Cát Tường.

Nguyễn-Phú-Thứ
Mừng Xuân Kỷ Sửu 2009

Buddy Photo

Fully Digital Photofinishing Lab

7238 Arlington Blvd. Falls Church, Va 22042
703-698-9595

Rửa hình trong vòng 1 giờ (từ phim hay digital files)
- Phóng hình lớn - Chụp hình passport, thẻ xanh
- In photo business card - In hình từ phim slide v.v...

Wedding Photography & Video Production

Xin gọi: Khánh Trần hay Hiếu Nguyễn
703-698-9595   571-278-0771

Một Vài Cảm Nghĩ Về Án Tử Hình

NGUYỄN VĂN THÀNH

(Tiếp theo Cỏ Thơm số 44)

NHÀ GIAM TEMPLE

Nhà giam Temple nguyên là một tu viện xây cất vào thời Trung Cổ, thế kỷ 13, tại trung tâm thành phố Paris nhưng ít người biết đến, được các Hiệp Sĩ (Templiers ou Chevaliers du Temple) củng cố thêm để phòng ngự làm nơi ẩn trú như một pháo đài vậy. Vua Louis 16 và gia đình bị giam giữ tại đây, sau biến cố tấn công Điện Tuileries ngày 10 tháng 8 năm 1792, đưa tới sự chấm dứt chế độ quân chủ kéo dài 1.000 năm và mở đầu nền Đệ Nhất Cộng Hòa Pháp Quốc ngày 22 tháng 9 năm 1792.

Và cũng chính tại nơi trên, nhiều nhân vật nổi tiếng như hai tướng

Pichegru và Moreau cùng lãnh tụ Cadoudal

xứ Bretagne cũng bị giam ở hầm tù trong Temple để điều tra về âm mưu lật đổ chính quyền. Tướng Pichegru bị bóp cổ chết trong xà lim, còn Tướng Moreau bị lưu đày và lãnh tụ Cadoudal bị kết án chém đầu năm 1804. Sau đó, nhà giam Temple bị triệt hạ vào năm 1808.

Marie Antoinette không xa lạ gì với nhà giam Temple cả bởi lẽ đã có lần đến thăm Bá Tước Artois, em trai của Vua Louis 16, sống thư nhàn trong lâu đài nằm cạnh hai Tháp thuộc dinh thự của tu viện cổ được gọi

là lâu đài Grand Prior. Tại đây, phòng ốc khá rộng rãi, có phòng chơi bài và nhiều trò chơi khác. Đặc biệt có phòng đọc sách với 1500 cuốn sách nguyên trước đây của các Hiệp Sĩ Malta để lại. Nhạc sĩ trẻ Mozart cũng có lần tới vui chơi tại lâu đài Grand Prior theo lời mời của Hoàng Tử Conti.

The Temple trên được kiến trúc chia ra những Tháp lớn ở tầng cao và những Tháp nhỏ ở tầng giữa tiếp giáp với nhiều chòi canh, tường

Hoàng Hậu Marie Antoinette
và hai con ở Điện Tuileries.

bằng đá dày 9 feet, Tháp cao 60 feet, các cửa sổ rất hẹp và các lỗ thông hơi ở 4 phòng nhỏ. Dưới mặt đất là xà lim nhà tù thật vô cùng âm đạm.

NHỮNG NGÀY THÁNG TẠI TEMPLE

Vua Louis và gia đình gồm có Hoàng Hậu Antoinette, con gái lớn Maria Theresa Charlotte, 14 tuổi, con trai Louis Charles, 7 tuổi (Vua Louis 17 trong tương lai) và cô em út của nhà Vua Madame Elisabeth đều di chuyển bằng xe ngựa tới nhà giam Temple. Còn toàn bảo vệ cùng những nhân vật tín cẩn cạnh Vua Louis và Hoàng Hậu cũng được tạm thời chuyển tới Temple nhưng rồi sau đó ít ngày đều bị dẫn giải tới nhà tù La Force và Abbaye, theo lời yêu cầu của Ba Lê Công Xã (Commune de Paris), để điều tra tở như Thống Chế De Mailly, quan Đại Thần De Hervilly, Công Nương De Lamballe, Nữ Hầu Tước De Tourzel cùng con gái Pauline, Madame Campan..Nhóm Jacobin gồm nhiều nhân vật quá khích được gọi những kẻ “cực cách mạng” (ultra revolutionaries) lật đổ công xã hợp pháp, vào giai đoạn đầu, lên nắm quyền ngày 10/08/1792 tức ngày George Danton chỉ huy tấn công Điện Tuileries nhân danh “công xã nổi dậy” (commune insurrectionnelle). Tiếp đến, vào giai đoạn sau, Danton là Luật Sư và cũng là nhà hùng biện nổi tiếng, được cử giữ chức Tổng Trưởng Tư Pháp rồi ít ngày sau cầm đầu chính phủ nổi dậy (gouvernement insurrectionnel), cai trị đất nước bằng lưỡi lê vào thời kỳ khủng bố ngày mồng 2 tháng 9 và tháng 6 tháng 7-1794. Louis và Antoinette bị giam giữ tại Temple và bị điều tra đưa ra Tòa xét xử vào giai đoạn đầy biến động chính trị đó.

Marie Antoinette rùng mình sợ hãi khi nhóm Jacobin cực đoan yêu cầu Quốc Hội giam nhà Vua và gia đình tại Temple, chứ không phải ở lâu đài có đầy đủ tiện nghi như Grand Prior của các cựu Hiệp Sĩ Templar trong tu viện cổ như trình bày ở phần trên. Dưới áp lực và đe dọa nặng nề của những kẻ “cực cách mạng”, các Đại biểu trong Quốc Hội đành phải chấp thuận đề nghị của những nhân vật chủ chốt trong Công Xã Nổi Dậy (the Insurrectionary Commune) và bác bỏ đề xướng của phe ôn hòa trong Quốc Hội chủ trương giữ nhà Vua và gia đình tại lâu đài Luxembourg cho đến ngày hết chiến tranh. Như vậy, số phận của Vua Louis và gia đình sẽ nằm trong tay của nhóm Jacobin quá khích.

Nhìn thấy Antoinette hoảng sợ trước tình thế đó tại Temple, Hầu Tước phu nhân Tourzel trấn an Hoàng Hậu xua tan mối lo âu và nỗi sợ hãi đó đi. Antoinette thét lên: “Rồi bạn sẽ nhìn thấy họ sẽ giam chúng ta vào cái tháp. Họ sẽ biến cái tháp đó thành nhà tù thực sự nhốt chúng ta coi như tội nhân can “tội đại hình.” Quả tầm nhìn của Antoinette không xa sự thực. Nhà Vua và cả gia đình được cho ở 4 phòng rất nhỏ (tiny cells) trong Tháp ở tầng giữa, riêng cô em út nhà Vua phải ở chung phòng với Madame Royale, còn tất cả những người thân cận với Hoàng Hậu đều nằm ở sàn bếp và sàn ăn dưới sự quan sát của 11 nhân viên thuộc Ba Lê Công Xã cùng một Trung Đội canh gác nhà giam Temple.

Sau khi các bạn thân cận của Hoàng Hậu bị di chuyển từ nhà giam Temple tới nhà tù La Force và Abbaye, Antoinette và cô em chồng Elisabeth bắt đầu tổ chức cuộc sống mới tại Tháp Temple.

Khi chạy bộ từ Điện Tuileries sang khu nhà Quốc Hội, Hầu Tước phu nhân De Tourzel và Công Nương Lamballe mang được 2 bộ quần áo cho Hoàng Hậu và một chiếc áo choàng ngoài cho nhà Vua cùng một túi đựng các hộp trang sức và mỹ phẩm. Đặc biệt Công Nương Lamballe mang được con chó nhỏ loại mũi ngắn hơi phẳng như chó bun (pug-dog) ở xứ Scotland cho Hoàng Hậu mà Antoinette đã lấy tên con chó của Bá Tước Thụy Điển Axel Ferson đặt cho nó là Odin. Thật hi hữu thấy Chúa ngục Temple đã hai lần dành đặc ân cho Antoinette, Hoàng Hậu cuối cùng của nước Pháp, lần đầu cho phép giữ con chó nhỏ Odin cho đến ngày tận cùng lên đoạn đầu đài, và lần thứ hai được đeo chiếc nhẫn có khắc 5 chữ tiếng Ý “*tutto a te mi guida*” có nghĩa ‘chưa bao giờ sự thật lại rõ ràng hơn như bây giờ.’

Đó là mật hiệu của Ferson mà Antoinette thuộc nằm lòng chờ ngày có người tới giải thoát gia đình ra khỏi nhà tù để chạy qua Bỉ. Jariayers, người thân tín của Bá Tước Ferson, cầm đầu nhóm 3 người thực hiện kế hoạch táo bạo đó bị bại lộ đúng lúc quân đội cách mạng Pháp ồ ạt tấn công xâm chiếm Bỉ quốc. Bá Tước Ferson rời Kinh đô Brussels chạy thoát về Thụy Điển tích cực vận động Triều Đình Áo xúc tiến việc trao đổi tù binh để cứu Marie Antoinette nhưng thời gian vào lúc đó không thuận lợi. Cách hai năm sau, Madame Royale, người con gái lớn 17 tuổi của Louis và Antoinette, được trao đổi tù binh quan trọng trở về quê mẹ lập gia đình với

người anh họ rồi qua đời năm 72 tuổi, không con, tại ngoại ô thành Vienne, Áo Quốc.

CUỘC SỐNG MỚI

Tổ chức gia đình trở lại đời sống bình thường, trong tháp giam Temple, không phải là chuyện dễ. Antoinette và cô em chồng gặp rất nhiều khó khăn, may mắn thay Quân Đội Cách Mạng Pháp chiến thắng khắp mặt trận nên qui luật nhà giam ngày càng được nới lỏng. Chính quyền Công Xã Ba Lê chỉ định 2 sĩ quan cao cấp và 4 nhân viên dân sự có thẩm quyền như Madame Tison (Trùm tình báo) và Madame Etoffe giải quyết tại chỗ mọi vấn đề liên hệ tới sự giam giữ Vua Louis và gia đình tại Temple.

Việc đầu tiên, cho sửa Tháp cao để tất cả gia đình Vua Louis có đủ tiện nghi và an toàn hơn. Việc sau, Madame Etoffe đặt mua quần áo, dày dép, mũ, bát tất tại Rose Bertin và Giot mà Antoinette ưa thích khi tại chức với một ngân khoản 25.000 bảng Anh cho hai tháng 8 và tháng 9. Thực phẩm được cung cấp tự do và đầy đủ. Ba đầu bếp nam giới chuyên phục vụ hoàng gia như Turgy, Chrétien và Marchand cung cấp các món ăn quen thuộc hợp khẩu vị của tất cả gia đình lại kèm theo các loại rượu vang Bordeaux, Champagne cùng rượu nhẹ dùng vào bữa ăn tối.

Theo sử gia Rupert Furneaux, các nhà lãnh đạo Ba Lê Công Xã ra lệnh cho nhân viên phụ trách nhà giam phải cư xử và đối

Marie Thérèse Charlotte

đãi tử tế với Vua Louis và Hoàng Hậu, nhằm những mục đích chính trị, để khi cần có thể đưa Louis và gia đình xuất hiện trước thế giới bên ngoài. Còn sử gia Padover cho rằng sử dĩ Vua Louis và gia đình được đối xử tử tế tại nhà giam Temple vì bị áp lực của đảng Girondin. Đảng này xuất phát từ tỉnh Gironde ở gần thành phố Bordeaux có ảnh hưởng tới các tỉnh bao gồm các người có nghề chuyên môn cấp thấp như thợ thủ công, người bán hàng hay các nông dân khá giả và đặc biệt được sự ủng hộ của giới bình dân (*the sans-culottes*) mà đảng Jacobin cũng muốn tranh giành ảnh hưởng. Họ đòi hỏi phải kiểm soát giá cả, phân phối thực phẩm, trừng trị các kẻ đầu cơ tích trữ. Họ tố cáo giới tư sản đã trục lợi lúc tình hình bất ổn.

Các đảng viên Girondin muốn quyền lực trung ương phải được chia sẻ bớt về các tỉnh, giảm bớt sự can thiệp của thành phố vào nền kinh tế của cả nước, nhờ đó, tài sản của quốc gia không tập trung vào thành phố Paris. Tóm lại, đảng Girondin chủ trương tăng cường các chính quyền địa phương hay một loại phân quyền liên bang (*federal decentralization*) nên thúc đẩy chiến tranh ra nước ngoài, chống Công Xã Ba Lê và không muốn giết vua chỉ nên giữ Vua Louis và gia đình như con tin tại Lâu Đài Luxembourg cho đến ngày chấm dứt chiến tranh..

Đời sống tại nhà giam Temple thật buồn thảm. Để giết thì giờ, nhà Vua và Hoàng

Hậu đi bộ, chơi cờ backgammon (một lối chơi có quân cờ và các con súc sắc được gọi là **cờ thỏ cáo**), đọc sách và dạy hai con học.

Nhà Vua dạy Louis Charles văn phạm và làm bài tập còn Maria Theresa Charlotte học văn chương thường đề cập các tác phẩm của Corneille và Racine. Hoàng Hậu dạy Sử Ký, Địa Lý và âm nhạc, riêng cô em út nhà Vua phụ trách môn toán học.

Ngoài công việc thường nhật đó, Hoàng Hậu và cô em chồng sửa lại áo quần được cấp phát cho cả gia đình sao cho gọn gàng,

đứng đắn, hợp với dáng người mang chút ít nghệ thuật nói lên giai cấp của mình. Đối với bản thân, vì thiếu dụng cụ và vải vóc, Hoàng Hậu Antoinette sử dụng tối đa loại khăn choàng cổ (*fichus*) và khăn quấn quanh vai hoặc đầu và cổ của phụ nữ (*shawls*) làm vật liệu may mặc. Vợ Hanet Cléry, người hầu nhà Vua, cung cấp khi tới thăm chồng hoặc nhờ cai tù có cảm tình mua hộ những vật liệu đó mà còn nhiều thứ lặt vặt khác

như kim chỉ, que đan, lược chải đầu v...v...

Thời gian dễ dài tại nhà giam Temple kéo dài hơn 2 tháng vào đúng lúc Tướng Dumouriez Tư Lệnh Lực lượng cách mạng chiến thắng nhiều mặt trận chặn đứng sự xâm lăng của các quốc gia thù nghịch. Vua Louis nhận được sách báo loan tin thắng trận đồng thời chế độ giam giữ không còn khắt khe nữa. Cả gia đình nhà Vua được chuyển lên Tháp cao sống thoải mái hơn. Cai tù cho phép hai con Vua Louis chơi đùa ở vườn lâu đài Grand Prior còn nhà Vua và Hoàng Hậu có thể đi bộ hàng

The Dauphin

ngày tại đó và đôi khi còn được ra ngoài miễn là nhà vua không được đeo huy chương sau 12 giờ trưa. Những người có dịp quan sát rất chú ý tới Hoàng Hậu Antoinette ăn mặc thật giản dị như người dân thường nhưng rất bắt mắt về lối trang phục và trang sức thật hài hòa cân đối như ẩn dấu nét kiêu sa trang nhã. Chẳng có ai muốn hạ nhục hay tôn thờ mà chỉ thấy cảm thương cho số phận nghiệt ngã của Marie Antoinette, Hoàng Hậu bất hạnh cuối cùng của nước Đại Pháp vậy thôi.

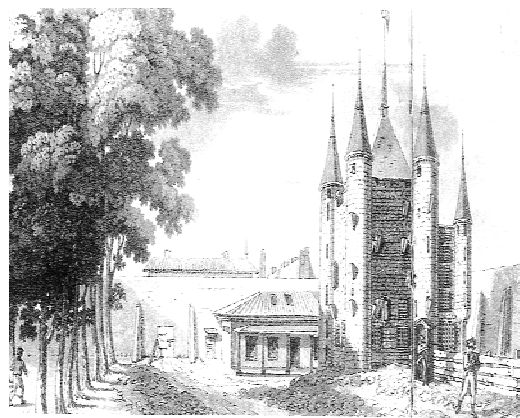
Thiết nghĩ cũng cần đề cập thêm Công Chúa Marie Antoinette có năng khiếu về nghệ thuật từ thuở nhỏ rất nổi tiếng vào năm 14 tuổi tại Đế Quốc Áo (Triều đại Habsbourg-Lorraine) về thiết kế các kiểu mẫu áo lễ hội trong cung đình nên được các giới thượng ngọan phong cho tước hiệu “Công Chúa Thời Trang”. Hành trình qua Pháp, Hoàng Hậu Marie Antoinette cũng lại nổi danh về trang phục và trang sức. Theo nhà văn Caroline Weber viết cho báo Vogue và Sena Jeter Naslund viết cho Đại nhật báo The Washington Post trong mục Book World, Marie Antoinette đã thành công vì đã áp dụng triệt để bí quyết quan trọng nhất về thời trang chỉ vắn vắn có hai chữ “giản dị”. Đó là lối ăn mặc phải nói lên được một cách hùng hồn về cái ta của ta: Ta là ai? thuộc giai cấp nào? có lôi cuốn và quyền uy không? Đôi khi điều đó còn nói lên được nhiều hơn nữa ngay cả khi người ăn mặc cũng không hề có ý định nhắm tới những ước mong thầm kín của mình.

Về nước hoa, Hoàng Hậu Marie Antoinette còn được các nhà nghiên cứu nước hoa trên thế giới hết lời ca ngợi “nước hoa của Hoàng Hậu” có mùi thơm thật lâu và vô cùng lôi cuốn, mùi thơm của trái cây và các loài hoa quý tự nhiên không tinh chế như nước hoa thời nay. Vào thời đó tức thế kỷ 18, nước hoa nổi tiếng nhất tại Pháp, nếu

so sánh với thời nay, chỉ có thể được xếp vừa bằng loại nước hoa Chanel số 5 dành cho quý bà mà thôi. Quý vị có rất nhiều loại nước hoa nhưng không có loại nào giữ được mùi thơm lâu. Trái lại, “nước hoa của Hoàng Hậu” có mùi thơm lâu không tinh chế vượt xa các loại nước hoa nổi tiếng thời nay về mùi thơm và sức lôi cuốn.

Hoàng Hậu né tránh rất khéo léo không để cho ai hôn chạm vào da thịt mà chỉ lướt nhẹ mái tóc bồng bềnh với mùi thơm ngào ngạt của nước hoa thật quyến rũ. Có một bậc vương giả mà Hoàng Hậu Marie Antoinette rất kính mến đã để cho hôn theo đúng nghĩa một cái hôn, đã thốt lên: “sau ta là Đại hồng thủy” (après moi le déluge) ý muốn nói không còn ưu tư tí gì về tương lai nữa. Theo nữ sử gia và cũng là Giáo sư

The Towers of the Temple in 1796

Tháp Temple

Đại Học Versailles về nước hoa, Elisabeth de Feydeau loan báo đã khám phá được công thức bí mật sáng tạo ra loại nước hoa mà Hoàng Hậu Marie Antoinette ưa thích thường dùng vào buổi sáng và các lễ lạc trong Cung điện. Được sự giúp đỡ của chính quyền và các bạn đồng môn, Feydeau dần dần tìm được dấu vết mùi hương

thơm của hoa và trái cây ở phòng trang điểm của Hoàng Hậu có liên quan đến các loài hoa quý trồng trong Vườn Điện Versailles và Tiểu Lâu Đài Trianon ở cuối vườn, nơi khuất nẻo không ai ngờ tới. Các nhà sản xuất đã trưng bày tại các tiệm bán tặng phẩm ở Versailles, loại nước hoa làm theo công thức trên được gọi ‘ nước hoa của Hoàng Hậu’ đựng trong chai lọ pha lê với giá 450 mỹ kim dưới 1 ounce và 10.500 mỹ kim với 8.5 ounces. Có nhiều nhà tỷ phú và các ông hoàng bà chúa đã đặt mua khá nhiều loại nước hoa nổi tiếng vừa trình bày.

Quý vị độc giả nào thích sưu tầm các kiểu áo thời trang và nước hoa của Hoàng Hậu Marie Antoinette thì xin xem các tài liệu sau:

-Bài viết của sử gia Pháp mang tựa đề Marie Antoinette đang ở hệ thống Bảo Tàng Viện Smithsonian tháng 11 năm 2006-Marie Antoinette by Richard Covington.

-Abundance A Novel of Marie Antoinette by Sena Jeter Nussland và Queen of Fashion What Marie Antoinette wore to the Revolution by Caroline Weber-The Washington Post trong Book World chủ nhật ngày 8 tháng 10 năm 2006 trang 8 và 9.

-Traces of Marie Antoinette, caught in a Phial of Perfume-The Washington Post thứ sáu ngày 19 tháng Giêng năm 2007.

SÓNG GIÓ BẮT ĐẦU

Hai người hầu trung thành Hanet Cléry và Francois Hue sống sót trong cuộc tàn sát cuồng nộ của đám đông ở Điện Tuileries đều được Ba Lê Công Xã chấp thuận cho tới nhà giam Temple tiếp tục phục vụ Vua Louis và gia đình. Cléry hầu Louis Charles và được

huấn luyện thợ làm tóc cho Hoàng Hậu và cả gia đình. Francois Hue phục dịch Vua Louis hết lòng nên được nhà Vua tin cậy. Nhóm tình báo của vợ chồng Tison nghi ngờ Francois Hue nằm trong âm mưu của phe bảo hoàng tìm cách giúp gia đình Louis trốn nhà giam nên bị dẫn giải tới nhà tù La Force và Abbaye để điều tra cùng với tài liệu bị tịch thu. Sự thật tài liệu này chỉ là quyển sổ nhỏ ghi chú các bài toán với con số học để nhắc Louis Charles học và làm bài tập chữ không dính dáng gì tới âm mưu giúp nhà Vua chạy trốn cả. Toán áp giải tới trễ phải tạm giữ Hue tại phòng giam của Tòa Đô Chính nên thoát chết. Nếu Hue bị giam tại nhà tù đúng vào ngày dẫn giải thì chắc chắn bị chém đầu cùng với tất cả các tù nhân của hai nhà tù trên vào đợt khủng bố thứ nhất ngày mùng 2 tháng 9. Ước khoảng 1100 tù nhân của hai nhà tù trên đã bị tàn sát vào đợt khủng bố này, trong đó có Công Nương Lamballe, bạn thân của Hoàng Hậu bị di chuyển từ nhà giam Temple tới nhà tù La Force.

Francois Hue được phóng thích. Hue viết truyện năm 1806 miêu tả cuộc tàn sát tại Điện Tuileries, đời sống trong nhà giam Temple và cuộc khủng bố ngày mùng 2 tháng 9. Đường sự đã sống chứng kiến sự phục hồi nền quân chủ Bourbon vào năm 1814.

Công Nương Marie de Lamballe nguyên trước đây được Hoàng Hậu Marie Antoinette rất tin nhiệm giao phó đảm trách chức Quản Trị và Giám Sát Tiểu Lâu Đài Trianon trong khoảng thời gian từ năm 1776 đến 1785 tức ngày Hoàng Hậu giả từ Trianon trở về hắt Điện Versailles lo công việc triều chính. Vào thời gian này, các sách nhỏ Pamphlets loan tin, trong mục “Tin Tức Triều Đình”, mỗi tình

đồng phái tính giữa Hoàng Hậu Antoinette và Lamballe kèm theo những bức tranh tục tĩu rất thuyết phục người đọc. Các nhà viết tiểu sử cũng như sử liệu coi chuyện đó như một trong nhiều tai tiếng thiếu sự kiện căn bản để suy đoán mối tình đồng giới tính nên gạt ra ngoài mà chỉ đề cập 3 vụ tai tiếng nhất được trình bày trong bài viết về chủ đề pháp lý này. Đó là vụ chiếc vòng hạt xoàn đeo cổ với 647 hạt kim cương (Cổ Thơm số 42) và mối tình nóng bỏng giữa Hoàng Hậu và Bá Tước Thụy Điển Axel Ferson (Cổ Thơm số 43), cả hai vụ đã có phần kết luận, còn vụ thứ 3 về sự loạn luân với người con trai Louis Charles sẽ được đưa ra ánh sáng trong phiên Tòa xét xử Marie Antoinette.

Công Nương Lamballe bị chém đầu tại sân nhà tù La Force chỉ vì không chịu tố giác Vua Louis và Hoàng Hậu chứ không dính dáng gì tới tai tiếng về mối tình đồng giới tính cả. Nhân viên thẩm vấn yêu cầu Lamballe thề: “Tự Do, Bình Đẳng và Căm thù nhà Vua và Hoàng Hậu.” Một người bạn đồng tù ghé vào tai Lamballe khuyên hãy thề đi không thì sẽ bị lãnh án chém đầu. “Chết sớm một ít hay chết muộn một chút không phải là vấn đề quan trọng. Tôi phải hy sinh đời tôi.” Trả lời người bạn xong, Lamballe đồng ý thề 2 khẩu hiệu đầu và từ chối vế cuối cùng vì điều đó “không nằm trong thâm tâm của tôi.” Thề xong, Lamballe dơ hai tay úp vào mắt. Nhân viên thẩm vấn ra lệnh “hãy dẫn giải tới một người nào đó để giải thoát bà ta.” Hai người hành quyết lực lưỡng xóc nách lôi Lamballe

ra ngoài sân đầy xác chết trong khuôn viên nhà tù La Force rồi giao cho toán côn đồ (the bands of ruffians) dùng kiếm chặt đầu Lamballe bêu trước Tháp nhà giam Temple để nguyên rửa hành vi đòi bại của Marie Antoinette. Đám côn đồ gào thét: “Antoinette đòi bại hãy hôn Lamballe đi.”

Nhiều nhà viết tiểu sử đều cho rằng chính quyền Danton biết những đám côn đồ tràn vào các nhà tù nhưng không ra lệnh dẹp bọn chúng. Có thể nói những vụ giết tù nhân trong nhà giam thật vô cùng man rợ và tàn ác nhất trong lịch sử.

NẠN NHÂN CỦA HOÀN CẢNH

The Massacres of September 26, 1792

Ngày bêu đầu Công Nương Lamballe trước nhà giam Temple lại rơi đúng lúc Liên Quân Phổ (trong đó có lực lượng quân sự Áo) do Quận Công Brunswick chỉ huy vượt biên giới đánh chiếm thành Verdun vào ngày 03 tháng 9 năm 1792. Tướng Brunswick dự đoán sẽ có mặt tại thành phố Paris vào ngày 10 tháng 10. Tin tức về mặt trận Verdun gây chấn động dân chúng và được loan truyền rộng rãi. Vợ người hầu Cléry thường mua chuộc những người bán báo ở ngoài đường rao thật to tin

chiến trường để Cléry ở trên Tháp Temple có thể nghe rõ rồi trình lại nhà Vua.

Vào thời gian trên, Bá Tước Ferson ở Bỉ viết thư cho Tướng Brunswick, bạn thân của Ferson, yêu cầu san bằng Varennes (nơi bắt Louis và gia đình chạy trốn phải quay trở về Paris) và giải cứu Antoinette và gia đình thoát khỏi nhà giam Temple. Chế độ giam giữ bị siết chặt. Louis và gia đình không được phép ra khỏi Tháp đi bộ như thường lệ nữa. Cai tù tịch thu tất cả các vật bên nhọn, không cho Louis cạo râu, có thái độ rất hung hãn và ăn nói xác xược. Thấy nhà Vua và Hoàng Hậu hy vọng quân đội Phổ tới giải cứu, Giám ngục Rocher vào Tháp cao rút gươm ra đe dọa: “ Nếu quân đội Phổ tới, chúng ta sẽ chết hết nhưng tôi là người sẽ giết Louis trước.”

Liên Quân Phổ chỉ cách Paris 130 dặm đang tiến theo kế hoạch dự liệu sẽ có mặt tại thành phố Paris vào đầu tháng 10. Nhưng bỗng nhiên Tướng Brunswick ra lệnh rút lui gây tranh cãi khá nhiều trong giới chính trị và quân sự để tìm ra nguyên nhân của sự rút quân. Các sử gia nhận thấy lập luận của các nhà quý tộc Pháp lưu vong tại khắp Âu Châu đưa ra sát với thực tế hơn cả. Họ cho rằng quyền lợi quốc gia thực sự của Đế Quốc Áo và Phổ nằm ở sự chia cắt xứ Ba Lan mà hai bên gần như đạt được sự đồng thuận, chứ không phải là mặt trận Paris. Mặt trận này chỉ là cá biệt không phục vụ quyền lợi tối thượng quốc gia của họ dù có đi trái với điều cam kết trong bản Tuyên Ngôn Brunswick cũng phải hy sinh.

Liên Quân Phổ rút lui tiến về mặt trận Valmy bị quân đội Cách Mạng Pháp do hai Tướng Dumouriez và Kellermann chỉ huy

đánh bại ngày 20 tháng 9 năm 1792. Chiến thắng Valmy đánh dấu chặn đứng xâm lăng của ngoại bang và đem lại lòng tin cậy vào quân đội Pháp gồm các binh sĩ mới tuyển ở Marseille và các vùng khác khắp nước Pháp. Họ rất trẻ, ra trận lần đầu, hát bài hùng ca yêu nước La Marseillaise sẵn sàng xả thân để bảo vệ đất nước.

Vào cuối tháng 11, một biến cố trọng đại xảy ra khuấy động gia đình Vua Louis. Thợ kim hoàn Gamain, người thân tín được nhà Vua đỡ đầu, tố cáo Vua Louis giấu tài liệu thông đồng với nước ngoài để trong một cái tủ sắt nhỏ đặt trong tường Điện Tuileries. Hội Nghị Quốc Ước cử một nhân vật trọng yếu, Pétion de Villeneuve, tới Tháp Temple ngày 11 tháng 12 đọc Sắc Lệnh giam Louis Capet để thẩm vấn đưa ra Tòa xét xử. Hugues Capet là biệt danh của Vua Hugues thứ nhất thường mặc áo tời choàng (cape), sáng lập ra Triều đại capétien cai trị nước Pháp từ 897 đến 1328, dòng vua capétien có nhánh Bourbon là danh tiếng nhất. Tên họ Vua Louis 16 được đổi ra Louis Capet mang tính cách mỉa mai dưới thời cách mạng Pháp.
(Còn tiếp)

NGUYỄN VĂN THÀNH

Arlington, Virginia, USA, Đông 2008

Tham khảo và trích các tài liệu sau:

-The Tower- Marie Antoinette by Antonia Fraser

-The Temple- Marie Antoinette by Philippe Huisman and Maguerite Jallut

-The Life and Death of Louis 16 by Saul K. Padover

Cỏ Thơm Họp Mặt Mùa Thu

tại nhà Thái Phượng ở Richmond, Virginia 09/25/08

Hình trái: Hoàng Tiếp. Hình phải: Ngọc Dung, Lê Mai, Anh Thụy, Thái Phượng.

Hàng ngồi: Từ trái: Thái Phượng, Trương Anh Thụy, Thế Mai, Nguyễn Thị Ngọc Dung, Phạm T. Đức, Phạm T. Nhân. Hàng đứng: Nguyễn Huy Long, Hoàng Song Liêm, Thân Hữu, Lê Luyến, Hoàng Tiếp, Nguyễn Phú Long, Phạm Xuân Hải, Lê Thương, Phan Anh Dũng, Tạ Quang Trung.

VĂN NGHỆ CHÀO MỪNG

Nhạc Sĩ Thanh Trang & Ngô Thụy Miên

4/10/2008 tại Tòa Soạn Cỏ Thơm.

Hàng đầu Nhạc Sĩ Thanh Trang và phu nhân bên trái, Nhạc Sĩ Ngô Thụy Miên và phu nhân bên phải.

Hoàng Tiếp, Thanh Trang,
Quang Tuấn

Hoàng Cung Fa (Piano), Phạm xuân Thái (MC),
Phạm Dương Hiến (Violon)

Ngô Minh Trí

Thái Phượng

Ngọc Dung

Hoàng Cung Fa

Sĩ Trường, Hiếu Tâm.

Dương Ngọc Hoán.

Sĩ Tuấn

Hoàng Anh.

Ngô Thụy Miên, Thanh Vân,

Bạch Cúc, Phạm Đức Tiến.

Phan Anh Dũng, Tâm Hảo,
Lệ Hà, Thanh Trang,

Đèo Văn Sách.

Ngô Thụy Miên, Hiếu Thuận,
Vũ Quỳnh Anh, Văn Sơn Trường.

Ngọc Phú, Thanh Tuyền – Quang Tuấn, Ngọc Trinh – Ngọc, Hiếu Thuận, Lệ Hà Thanh Trang.

Đàm Xuân Linh, Ngọc Dung.

Nguyễn Ngọc Châu, Tâm Hảo, Ngô Thụy Miên, Thanh Vân,

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI

Những tác phẩm sau đây Tam Cá Nguyệt San Cỏ Thơm đã được tác giả gửi tặng. Xin chân thành cảm tạ quý tác giả và hân hạnh giới thiệu cùng quý độc giả.

**MÙA XUÂN
KHÔNG TRỞ
LẠI**, tập truyện
ngắn của
Nhà Văn
LÊ LUYẾN.
Sách dày hơn
300 trang,
gồm 10
truyện ngắn.
Giá 15MK.

ĐẤT THÔN,
17 truyện ngắn
và bút ký của
Nhà Văn **LÊ
LUYẾN**. Sách
dày 295 trang,
giá 17 MK.
Địa chỉ liên lạc:
Lê Luyến:
12913 Mill
Meadow Ct;

Midlothian, VA 23112;
Email: <tiensha2006@yahoo.com>.

CHỖ
CÁI
CÁI
CÁI
CÁI

ĐÍNH CHÍNH

Cỏ Thơm 44

Xin lỗi quý vị độc giả:

- Bài Thơ Lục Nguyệt của Sư Đào trang 100-102: Sau những câu thơ đầu của bản dịch tiếng Việt và tiếng Anh đã không để cách một dòng trước đoạn hai.
- “footer” từ trang 104-144 đã có lỗi đánh máy.
- Trang 191-194: Bỏ trắng vì có một bài văn được Tác giả đổi ý, khân khoản yêu cầu bỏ đi trong lúc báo đã đang được in.
- Trang 198: Tiêu đề bài thơ Anh ngữ của Hưng Vũ xin viết lại cho đúng “Poem of Repentance”.
- Trang 199: Hình trên cùng, người thứ ba là nhà thơ Dương Huệ Anh.

TAM CÁ NGUYỆT SAN CỎ THƠM

PHÂN ƯU

Được tin Thân Phụ của Nhạc Sĩ Thanh Trang

Cụ Nguyễn Thanh Hùng

Cựu Tổng Thanh Tra Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam

Sinh năm 1915 tại Thái Hà Ấp, Hà Nội
vừa tạ thế vào lúc 2 giờ trưa ngày 6 tháng 11 năm 2008
tại Orange County, California - USA
hưởng thọ 93 tuổi.

Xin thành thật chia buồn cùng Nhạc Sĩ Thanh Trang và toàn thể tang quyến.
Nguyện cầu hương hồn Người Quá Cố sớm về Cõi Vĩnh Hằng

BAN TRỊ SỰ và BAN BIÊN TẬP TAM CÁ NGUYỆT SAN CỎ THƠM:

Nguyễn Thị Ngọc Dung, Phan Khâm, Ngô Tăng Giao, Bình Huyền, Trần Bích San, Phạm Văn Tuấn,
Phan Anh Dũng, Đỗ Tráng Mỹ Hạnh, Dương Huệ Anh, Hồ Trường An, Kiều Anh, Nguyễn Văn Bá,
Hải Bằng HDB, Việt Bằng, Nguyễn Ngọc Bích, Phạm Thị Ánh Bích, Đinh Cường, Hoàng Dung,
Hoàng Cung Fa, Tâm Hào, Lý Hiếu, Vũ Thái Hòa, Vũ Hối, Vi Khuê, Huy Lâm, Nguyễn Lân, Hoàng
Song Liêm, Đàm Xuân Linh, Nguyễn Phú Long, Tiên Sha Lê Luyến, Hoàng Bạch Mai, Vũ Nam, Đặng
Nguyễn, Cao Mỹ Nhân, Nghiêm Thái Phương, Diệu Tân, Nguyễn Văn Thành, Tiểu Thu, Hồng Thủy,
Trương Anh Thụy, Lê Thương, Bùi Thanh Tiên, Hà Bình Trung, Tạ Quang Trung,
Nguyễn Đăng Tuấn, Nguyễn Tường Vân, Yên Vi, Kim Vũ.

VÀ CÁC THÂN HỮU:

Vũ Trung Hiền, Nguyễn Tuấn, Quỳnh Hương, Quang Tuấn, Minh Châu, Nguyễn Đức Nam,
Đặng Khánh, Nguyễn Bích, Ngô Thụy Miên, Từ Công Phụng, Dương Ngọc Hoán, Đào Văn Sách,
Phạm Dương Hiến, Văn Sơn Trường, Vũ An Thanh, Phạm Xuân Thái, Phạm Đức Tiến, Sĩ Tuấn,
Sĩ Tường, Hiếu Tâm, Hiếu Thuận, Hoàng Anh, Ngô Minh Trí, Nguyễn Ngọc Châu,
Dương Nguyệt Ánh, Trần Ngọc Thanh Tuyền, Hoàng Tiếp, Lê Thùy Lan, Nhật Huấn,
Trương Đình Trí-Ngọc Trâm

Thi sĩ PHƯƠNG TRIỀU

Tạ thế ngày 14 tháng 11 tại Austin, TX.

*

GỎI THEO HƯƠNG HỒN TÁC GIẢ "GIỌT SỮA ĐẤT"

Giã từ Cõi Tạm lúc thu sang
Anh nhớ Tân Hưng rợp nắng vàng
Mỹ Thuận, Nha Môn trắng cổ quận
Cái Tàu, Tân Hiệp nước Sa giang
Bên ni bạn cũ thương da diết,
Bên nó trường nhớ rộn ràng
Giọt sữa phù sa thơm Đất Mẹ
Anh về thanh thảo chuyển đò ngang

Hồ Công Tâm

Austin, ngày 15/11/2008

GIỌT SỮA ĐẤT

Thương giọt phù sa như là sữa đất
Đêm quê nghèo mưa trắng lạnh Tiền Giang...
Em thả tóc hương lái thơm gợi mộng
Búp tay mềm với gọi giấc mơ tan...

Mùa ốc gạo anh còn đi xúc tép
Chiều Tân Hưng ngõ bướm rợp hoa vàng
Mai hạp chợ Nha Môn xuống ghé sớm
Em buổi chiều Rạch Rắn đợi anh sang!

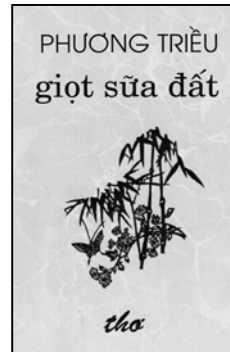
Mấy nhò bạn miệt Nàng Hai, Xóm Cùi
Dẫn mua giùm xoài tượng với dưa gang
Anh hái mận ra Cái Tàu đổi rế
Thêm chục xoài cát ngọt cúng trên trang!

Van vái được cưới em ngày mới lớn
Hạnh phúc đơm đầy hoa lá bình an
Đâu biết được mộng đau vùi giấc bướm
Nha Môn buồn Rạch Rắn đã sang ngang

Đêm trở lại ngâm ngùi trăng cổ thổ
Bóng hình xưa bèo bọt giấc mơ tàn...

PHƯƠNG TRIỀU

(trích thi phẩm *Giọt Sữa Đất*)

PHÂN ƯU

Được tin buồn

Văn Thi Sĩ PHƯƠNG TRIỀU - LÊ HUỲNH HOÀNG

tác giả những tập truyện: *Còn Nhớ Còn Thương* (1966), *Tiếng Hát Hoàng Hôn* (1969), *Sầu Hương Phấn* (1972), và những tập thơ *Tình Thương* (1995), *Trăm Bài Thơ Xuân* (2000), *Xóm Mộ* (2001), *Giọt Sữa Đất* (2002)...

đã tạ thế 5 giờ 30 chiều ngày 14 tháng 11 năm 2008 tại Austin, Texas, USA, hưởng thọ 67 tuổi.

**Đây là một tang chung cho nền Văn Học Việt Nam Hải Ngoại.
Xin thành kính phân ưu cùng Chị Phương Triều và toàn thể tang quyến.
Nguyện cầu hương linh người quá cố sớm phiêu diêu Miền Cực Lạc.**

BAN TRỊ SỰ và TÁC GIẢ TAM CÁ NGUYỆT SAN CỎ THƠM

Nguyễn Thị Ngọc Dung, Phan Khâm, Trần Bích San, Ngô Tăng Giao, Bình Huyền, Phạm Văn Tuấn, Phan Anh Dũng, Ý Anh, Hồ Trường An, Dương Huệ Anh, Kiều Anh, Quỳnh Anh, Nguyễn Văn Bá, Hải Bằng HDB, Nguyễn T. Thanh Bình, Việt Bằng, Nguyễn Ngọc Bích, Dư Thị Diễm Buồn, Đinh Cường, Hoàng Dung, Lam Điền, Hoàng Cung Fa, Trường Giang, Tâm Hảo, Lý Hiếu, Diễm Hoa, Vũ Thái Hòa, Vũ Hối, Tạ Quang Khôi, Vi Khuê, Huy Lãm, Nguyễn Lâm, Phạm Trọng Lệ, Hoàng Song Liêm, Đàm Xuân Linh, Nguyễn Phú Long, Lê Luyến, Hoàng Bạch Mai, Vũ Nam, Đăng Nguyên, YP Minh Nguyệt, Cao Mỹ Nhân, Hà Thượng Nhân, Nguyễn Thị Nhung, Đỗ Phú, Nghiêm Thái Phụng, Trùng Quang, Văn Quang, Hồ Công Tâm, Diệu Tân, Phạm Xuân Thái, Nguyễn Thị Thanh, Nguyễn Văn Thành, Uyên Thao, Huệ Thu, Tiểu Thu, Hồng Thủy, Hoàng Hải Thủy, Trương Anh Thụy, Lê Thương, Bùi Thanh Tiên, Thanh Trang, Gia Trang LNQ, Hà Bình Trung, Tạ Quang Trung, Nguyễn Đăng Tuấn, Nguyễn Tường Vân, Yên Vi, Kim Vũ.

PHÂN ƯU

Nhận được tin buồn:

Giáo sư VŨ KÝ

Cố vấn hội đồng điều hợp các cơ sở VNQDD tại hải ngoại,
nhà văn, nhà báo, giám khảo các kỳ thi bằng Tú Tài Quốc Tế tại Thụy Sĩ và
Luân Đôn, hội viên tại Âu Châu thuộc Viện Nghiên Cứu Về Đông Nam Á,
Đại Học Yale, Hoa Kỳ,
Đã từ trần vào lúc 16:10 pm (giờ Brussels), Belgium.
Ngày 14 tháng 11 năm 2008,
Hưởng thọ 88 tuổi.

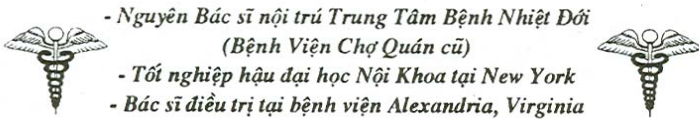
Xin thành thật chia buồn cùng Họạ Sĩ Vũ Hối và tang quyến.
Nguyện cầu hương linh người quá cố sớm phiêu diêu Miền Cực Lạc.

BAN TRỊ SỰ và TÁC GIẢ TAM CÁ NGUYỆT SAN CỔ THƠM

Nguyễn Thị Ngọc Dung, Phan Khâm, Trần Bích San, Ngô Tăng Giao, Bình Huyền,
Phạm Văn Tuấn, Phan Anh Dũng, Ý Anh, Hồ Trường An, Dương Huệ Anh, Kiều Anh,
Quỳnh Anh, Nguyễn Văn Bá, Hải Bằng HDB, Nguyễn T. Thanh Bình,
Việt Bằng, Nguyễn Ngọc Bích, Dư Thị Diễm Buồn, Đinh Cường, Hoàng Dung,
Lam Điền, Hoàng Cung Fa, Trường Giang, Tâm Hảo, Lý Hiếu, Diễm Hoa, Vũ Thái Hòa,
Tạ Quang Khôi, Vi Khuê, Huy Lãm, Nguyễn Lân, Phạm Trọng Lệ,
Hoàng Song Liêm, Đàm Xuân Linh, Nguyễn Phú Long, Lê Luyến, Hoàng Bạch Mai,
Vũ Nam, Đặng Nguyên, YP Minh Nguyệt, Cao My Nhân, Hà Thượng Nhân,
Nguyễn Thị Nhung, Đỗ Phú, Nghiêm Thái Phụng, Trùng Quang, Văn Quang,
Hồ Công Tâm, Diệu Tần, Phạm Xuân Thái, Nguyễn Thị Thanh, Nguyễn Văn Thành,
Uyên Thao, Huệ Thu, Tiểu Thu, Hồng Thủy, Hoàng Hải Thủy, Trương Anh Thụy,
Lê Thương, Bùi Thanh Tiên, Thanh Trang, Gia Trang LNQ, Hà Bình Trung,
Tạ Quang Trung, Nguyễn Đăng Tuấn, Nguyễn Tường Vân, Yên Vi, Kim Vũ.

Bác Sĩ
NGUYỄN THỊ KIM DUNG

Board-Certified Internal Medicine

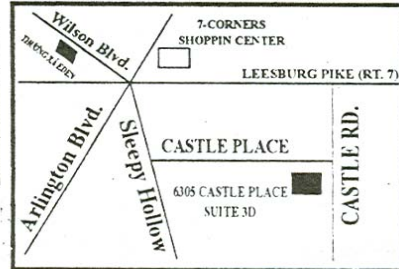
- Nguyên Bác sĩ nội trú Trung Tâm Bệnh Nhiệt Đới
(Bệnh Viện Chợ Quán cũ)
- Tốt nghiệp hậu đại học Nội Khoa tại New York
- Bác sĩ điều trị tại bệnh viện Alexandria, Virginia

GIỜ LÀM VIỆC

Thứ Hai - Thứ Sáu:
8:00 AM - 6:00 PM
Thứ Bảy: 10:00 AM - 2:00 PM
Chủ Nhật: Theo hẹn
Nhận Medicaid, Medicare,
và các loại bảo hiểm.

**CHUYÊN KHOA NỘI THƯỜNG
VÀ Y KHOA TỔNG QUÁT**

6305 Castle Place, suite 3D, Falls Church, VA 22044
Tel. (703) 538-2200 -- Fax: (703) 538-2201

SOVEREIGN REALTY, INC.

3907 Annandale Road, Annandale, Virginia 22003

- Member of Million dollar President's Club
- NVAR Multi-Million Dollar Sales Club
- NVAR, Top Producer
- Chuyên viên địa ốc nhiều kinh nghiệm

Xin gọi
DIANA DUYÊN NGUYỄN
Office: (703) 941-3650
Fax: (703) 941-4692
Cell: (703) 598-6374

DIANA DUYÊN NGUYỄN

BẢO ĐẢM UY TÍN, KÍN ĐÁO, CHUYÊN NGHIỆP

BÁC SĨ
NGUYỄN QUỐC QUÂN

CHUYÊN MÔN NỘI KHOA VÀ LÃO KHOA

4217 EVERGREEN LANE

ANNANDALE, VA 22003

(703) 354-2629

KHÁM BỆNH MỖI NGÀY THEO GIỜ HẸN

PHÒNG MẠCH
BÁC SĨ VÕ ĐẠM

591 UNIVERSITY BLVD. EAST
SILVER SPRING, MD 20901

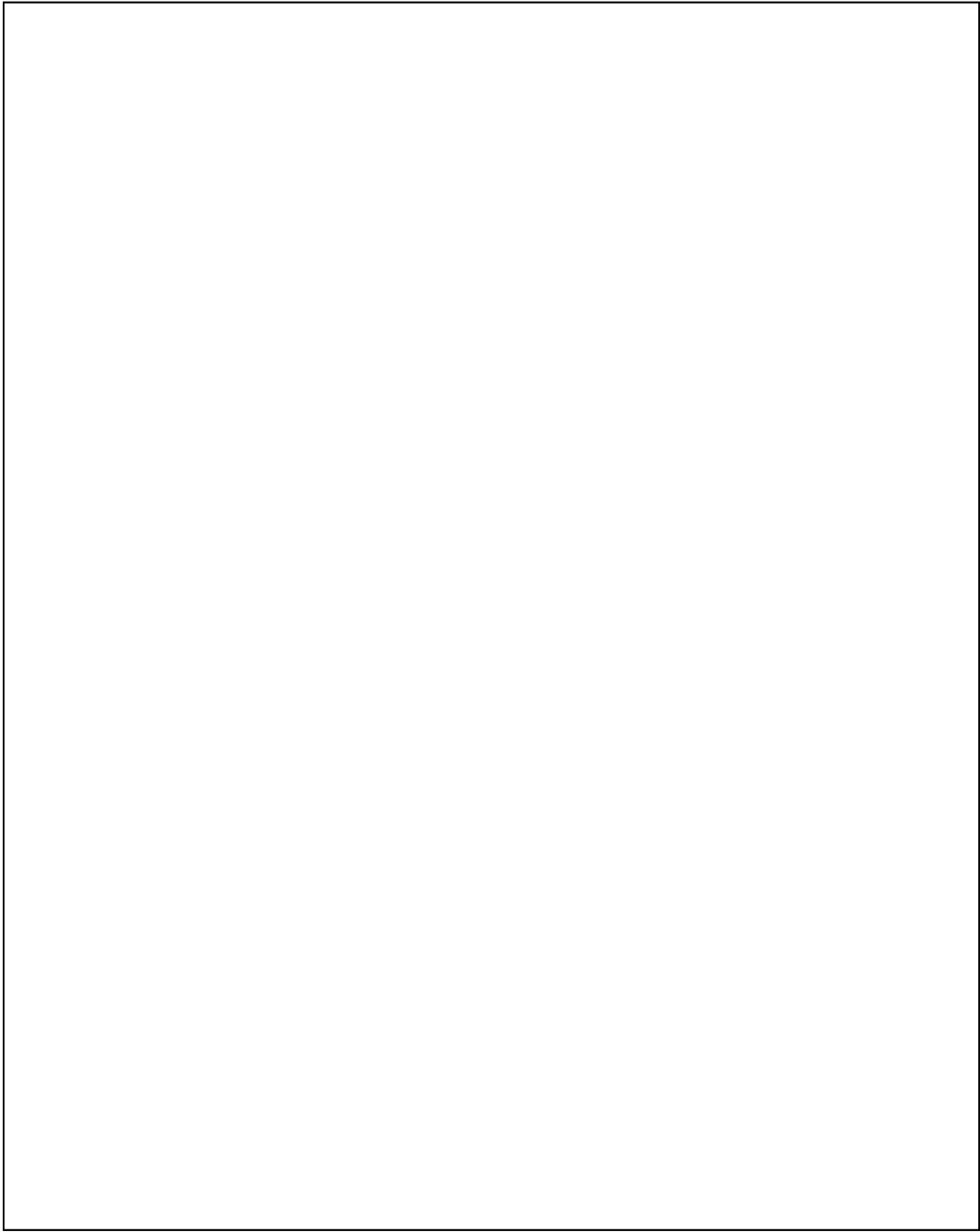
Nay đã được trang bị máy móc tối tân
để điều trị các chấn thương do
TAI NẠN LƯU THÔNG

Đ.T. (301) 434-4943

Cell Phone (24/24): (240) 422-3454

DANH SÁCH MẠNH THƯỜNG QUÂN

Ô. Hồ Trường An	Ô. Đặng Hiền	Ô.B. Nguyễn Diệu Tần
B. Phạm Tường An	B. Đặng Thị Hiền	Ô. Lê Thanh
B. Văn Thị Kiều Anh	Ô. Lý Thy Hiếu	Ô. B. Nguyễn Văn Thành
Ô. Nguyễn Văn Bá (France)	B. Nguyễn Hoa	B. Nguyễn Thị Phương Thảo
Ô. Trần Hữu Bảo	Ô.B. Trần Bội Hoàn	Ô. B. Trịnh Đức Thông
Ô. Trần Quốc Bảo	B. Tô Diễm Hồng	B.Thu Phạm
Ô. Việt Bằng (CA)	B. Vũ Thị Huệ	B. Nguyễn Tiểu Thu, Canada
B. Phạm Thị Ánh Bích	Ô.B. Huỳnh Ba Hung	B. Thu Phạm
B. Hà Ngọc Bích (France)	Ô. Trương Hùng	B. Lương Thu Thủy
Ô.B. Hoàng Dân Bình	Ô.B. Bình Huyền (France)	Ô. B. Lê Ngọc Thụy
Ô.B. La Trung Chánh	B. Thùy Hương N.T.T.	Ô. Lê Văn Thương
Ô.B. Nguyễn Hùng Châu	Ô. Lê Ngọc Kha	Ô. Bùi Thanh Tiên
Ô. Trần Châu	Ô. B. Phan Khâm	Ô.. Nguyễn Văn Toại
B. Nguyễn T. Lê Chi (Canada)	Ô. Nguyễn Quốc Khoa	Ô. Nguyễn Bá Toàn
Ô.B. Ngô Chưông	B. Vi Khuê	Ô. Lê Văn Trạch
B. Nguyễn Hồng Cung	B. Phạm Tố Lan	B. Tiffany Trang Đỗ
Ô.B. Don Van Dang	Ô. Nguyễn Lân	B. Ngô Khắc Trâm
B. Bùi Thị Đào	B. Ngô Thị Liên	Ô. Tạ Quang Trung
B. Diana Đặng	Ô. B. Nguyễn Huy Long	Ô. B. Võ Trùng
B. Nguyễn Thị Dung	Ô. B. Nguyễn Phú Long	Ô. Nguyễn Đăng Tuấn
B. Nguyễn Kim Dung	B. Lê Thanh Mai	B. Tuyết Thảo Sơn Nguyễn
Ô. B. Phan Anh Dũng	B. Nguyễn Trúc Mai	Ô. Vũ Đình Từ
B.S. Trần Văn Dũng	Ô.B. Nguyễn Quang Minh	B. Nguyễn Tường Vân (CA)
B. Phùng Ngọc Duy	Ô. Vũ Nam, Germany	Ô. Nguyễn Tường Vân (MD)
B. Dzung Senser	B. Nguyễn T. Xuân Nga	B. Phạm Đăng Vân
B. Hồng Dương	Ô. Đào Nguyên	B. Khánh Vân Michalek
Ô. Nguyễn Xuân Vân	Ô. Đặng Nguyên	Ô. Nguyễn Xuân Vân
Ô. B. B.S. Võ Đạm	B. Cao Mỹ Nhân	Ô. Yên Vi
B. Bùi Thị Đào	B. Nguyễn Tú Nhật	B. Hoàng Hồng Yến
Ô. Nguyễn Hải Đăng	Ô. Nguyễn Ngọc Oánh	B. Phan Ngọc Yến
B. Nguyễn T. Minh Đức	Ô. Vũ Mạnh Phát	Eastern Loudoun Library
B. Cao Yến Giang	Ô. Trần Phi	Hà Nguyễn & Associates
B. Giang N. Trịnh	Ô. B. Đỗ Ngọc Phú	Ivan M. Waldman &
B. Lê Thúy Hà	B. Vũ Thị Phúc	Associates
B. Nguyễn T. Song Hà	B. Hoàng Hữu Phước	B.S. Nguyễn Quốc Quân
Ô.B. Nguyễn Đăng Hải	B. Nghiêm Thái Phương	B.S. Nguyễn T. Kim Dung
B. Đỗ Tràng Mỹ Hạnh	Ô. Lê Quang Phùng	Sovereign Realty, INC.
B. Vương Ánh Hằng	Ô. Trần Bích San	Lạc Việt Gallery
B. Trần Kim Hân	Ô. Hồ Công Tâm	Westgate Realty Group, Inc.
Ô.B. Lê Hậu	B. Nguyễn T. Minh Tâm	Buddy Photo
B. Dương Thị Hiền	B. Nguyễn Minh Tân	Harvest Moon Restaurant
	B. Nguyễn T. Ngọc Tân	

TỦ SÁCH HỘI VIÊN CỔ THƠM

TÁC GIẢ TÁC PHẨM	LOẠI VĂN	ẤN PHÍ	GIÁ HỘI VIÊN CẢ BƯU PHÍ	MUA GHI (X)
TRẦN BÍCH SAN: <i>VĂN KHẢO</i>	BIÊN KHẢO	\$15	\$ 9.	
HỒ TRƯỜNG AN: <i>TÁC PHẨM ĐẸP CỦA BAN</i>	BÌNH VĂN THƠ	\$15	\$ 9.	
HỒ TRƯỜNG AN: <i>VƯỜN CAU QUÊ NGOẠI</i>	THƠ	\$10	\$ 6.5	
QUỲNH ANH: <i>TÌNH TRONG CÕI MỘNG</i>	THƠ	\$10	\$ 6.5	
TRẦN QUỐC BẢO: <i>ĐỐI DIỆN NIỀM VUI</i>	THƠ	\$12	\$ 7.5	
N.T.NGỌC DUNG <i>ĐIỂM TRANG LÀM DÁNG CUỘC ĐỜI</i>	THƠ	\$12	\$ 7.5	
NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG: <i>MỘT THOÁNG MÂY BAY</i>	TẬP TRUYỆN	\$12	\$ 7.5	
HỒ TRƯỜNG AN, NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG, CAO MỸ NHÂN, PHAN KHÂM... : <i>HOÀI CẢM</i>	THƠ XƯỞNG HỌA	\$12	\$ 7.5	
CAO MỸ NHÂN: <i>ÁO MÀU XANH</i>	THƠ	\$10	\$ 6.5	
KIM Y PHẠM LỆ OANH: <i>LIÊU TRAI TRÍ DỊ 1-2-3</i>	TRUYỆN DỊCH	\$21	\$12.	
KIM Y PHẠM LỆ OANH: <i>THI KINH QUỐC PHONG</i>	CỔ THI	\$25	\$14.	
TRƯƠNG ANH THỤY: <i>TRẠM NGHỈ CHÂN</i>	TRUYỆN DÀI	\$10	\$ 6.5	
TRƯƠNG ANH THỤY: <i>ÁNH MẮT</i>	TẬP TRUYỆN	\$12	\$ 7.5	
BÙI THANH TIÊN: <i>TRĂNG NHỚ ĐÊM RẼM</i>	THƠ	\$10	\$ 6.5	
PHAN KHÂM: <i>BÊN DÒNG THẠCH HẪN</i>	THƠ	\$12	\$ 7.5	
NGUYỄN LÂN: <i>SÔI NỔI</i>	TẬP TRUYỆN	\$15	\$ 9.	
HỒ TRƯỜNG AN: <i>VƯỜN CAU QUÊ NGOẠI</i>	THƠ	\$10	\$ 6.5	
ĐẶNG NGUYỄN: <i>ĐÁ KHÔ DÒNG LỆ</i>	THƠ	\$12	\$ 7.5	
VIỆT BẰNG: <i>HÌNH ẢNH TRÔI ĐI</i>	THƠ	\$12.	\$ 7.5	
N.T. NGỌC DUNG: <i>PHƯỢNG VẪN NỞ BÊN TRỜI HÀ NỘI</i>	HỘI KÝ	\$18.	\$10.5	
N.T. NGỌC DUNG: <i>SÀI GÒN NẮNG NHỚ MÙA THUỜNG</i>	HỘI KÝ	\$20.	\$11.5	
HỒ TRƯỜNG AN: <i>GIAI THOẠI VĂN CHƯƠNG</i> với Việt Bằng, Dư Thị Diễm Buôn, Nguyễn Thị Ngọc Dung, Phan Khâm, Vi Khuê, Vũ Nam, Trần Bích San, Tiểu Thu.	BÚT ĐÀM	\$15.	\$ 9.5	
TRƯƠNG ANH THỤY: <i>CHUYỂN MÙA</i>	TIỂU THUYẾT	\$28.	\$16.55	
PHAN KHÂM: <i>DÒNG SÔNG THAO THỨC</i>	THƠ	\$12.	\$ 7.5	
NGUYỄN T.N. DUNG. <i>NON NƯỚC ĐÁ VÀNG</i>	BÚT KÝ	\$15.	\$ 9.5	
HỒ TRƯỜNG AN. <i>NÁO NỨC HỘI TRĂNG RẼM</i>	VÚT KHẢO.	\$15.	\$ 9.5	
HOÀNG TRÙNG DƯƠNG: <i>THƠ TÌNH HOÀNG TRÙNG DƯƠNG</i>	THƠ	\$10.	\$ 7.	
BÙI THANH TIÊN. <i>KHÚC VÔ THANH</i>	THƠ	\$18.	\$11.	

GIÁ BÁN CHO HỘI VIÊN LÀ NỬA TIỀN ẨM PHÍ CỘNG CƯỚC PHÍ BƯU ĐIỆN \$2. MỖI CUỐN.